

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN MİLLİ KONSERVATORİYASI

Cahangir Cahangirovun
“Violin və simfonik orkestr üçün konsert”

Tar və fortepiano üçün köçürmə

D ə r s v ə s a i t i

(Ali və orta ixtisas musiqi məktəblərinin müəllim və tələbələri üçün)

Azərbaycan Milli Konservatoriyasının
Elmi Şurasının 09 iyul 2019-ci il tarixli
(Protokol №9) çıxarışına əsasən dərs vəsaiti
kimi təsdiq edilmişdir.

BAKI-2019

Tərtibçilər :

Quliyev Malik Bayram oğlu
Azərbaycan Milli Konservatoriyasının tədris işlər üzrə
prorektoru, əməkdar müəllim, sənətşünaslıq üzrə
fəlsəfə doktoru, professor

Məmmədov Məhərrəm Hüseyn oğlu
Azərbaycan Milli Konservatoriyasının dosenti,
İncəsənət Gimnaziyası Xalq Çalğı Alətləri şöbəsinin müdiri

Qulamova Jalə Elman qızı
Azərbaycan Milli Konservatoriyasının dosenti,
sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru

Elmi redaktor:

Allahverdiyev Vasif Kərim oğlu
Azərbaycan Milli Konservatoriyasının professoru,
əməkdar incəsənət xadimi

Rəyçilər:

İbrahimov Ümid Ağasif oğlu
ADMİU-nun dosenti, əməkdar müəllim

Əzizov Ramiz Mahmud oğlu
Azərbaycan Milli Konservatoriyasının professoru,
əməkdar müəllim

Bakı, "Ecoprint", 96 s., 2019

GİRİŞ

XX əsr Azərbaycan instrumental musiqisinin təşəkkülü, təkamülü və inkişafı milli instrumental musiqi sənətinin ümumi inkişaf prosesləri ilə bağlı olmuşdur. Bəstəkar yaradıcılığında instrumental musiqiyə marağın daha da artması, iri həcmli janr və formaların - simfoniya, konsert, sonata və s. yaranması və inkişafına mühüm təsir göstərmişdir.

Azərbaycan instrumental musiqisinin təkamül və inkişaf yolu mərhələli şəkildə baş vermişdir. Bu mərhələli inkişafın məntiqi nəticəsi olaraq, ifaçılıq sənətinin digər sahələri ilə yanaşı, müasir Azərbaycan instrumental musiqisində çağdaş dövrün musiqi incəsənəti üçün əhəmiyyətli mövzuların və obrazların daşıyıcısı olan müxtəlif formalar meydana gəlmişdir.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda instrumental konsert janrı əsasən XX əsrin 40-cı illərindən yaranmağa başlamışdır. Son 10-15 il ərzində isə Azərbaycan bəstəkarları bu janrın təxminən bütün növlərini yaradaraq milli musiqi mədəniyyətimizi dəyərli əsərlərlə zənginləşdirmişlər. Misal olaraq Fikrət Əmirov və Elmira Nəzirovanın ərəb mövzuları əsasında yazılmış fortepiano, Azər Rzayevin, Cahangir Cahangirovun, Rauf Hacıyevin və başqalarının violin və orkestr üçün konsertlərini göstərə bilərik.

Azərbaycan instrumental konsert musiqisi özünəməxsus təkamül və inkişaf yoluna, mükəmməl əsərlərə və yüksək bədii keyfiyyətlərə malik olduğu üçün, digər tərəfdən isə, müasir bədii-estetik tələblərə cavab verdiyi üçün tədqiqatçıların elmi marağına səbəb olmuşdur. Bu baxımdan, instrumental konsert musiqisinin XX əsrdə keçdiyi tarixi təşəkkül, təkamül və inkişaf yolu, onun intensivliyi, mərhələvi xarakteri, müxtəlif janr, forma və üsluba, yüksək bədii məziyyətlərə malik yeni violin əsərlərinin meydana gəlməsi, onların ifaçılıqda və tədrisdə uğurlu tətbiqi – bütün bu nailiyyətlər instrumental musiqisinin elmi tədqiqatçıları üçün bir sıra maraqlı mövzular və məsələlər qaldırmışdır.

Məlum olduğu kimi, Azərbaycan bəstəkarlarının instrumental əsərləri müxtəlif illərdə ciddi şəkildə araşdırılmış, Azərbaycan instrumental musiqisi ayrı-ayrı aspektlərdən tədqiq olunmuşdur. Bu elmi tədqiqatlara tarixi, nəzəri, ifaçılıq, üslub və tədris-

pedaqoji məsələlər cəlb edilmişdir. Bəzi tədqiqatlarda violin konsertlərinə və sonatalarına nəzəri təhlil aspektində baxılmışdır. Azərbaycan bəstəkarlarının yaradıcılığına həsr olunmuş müəyyən tədqiqat işlərində violin musiqisinin inkişafına dair ümumi məsələlər, ifaçılıq-təfsir məsələləri müəyyən aspektdən nəzərdən keçirilmiş və araşdırılmışdır.

Eləcə də, Azərbaycan instrumental konsert musiqisinin bəstəkar yaradıcılığı ilə əlaqədar keçdiyi təkamül prosesləri, instrumental musiqidə janr və üslub xüsusiyyətləri, tarixi inkişaf mərhələləri və bu mərhələlərin spesifikasiyası az öyrənilmişdir. Təqdim olunan dərs vəsaitində görkəmli Azərbaycan bəstəkarı Cahangir Cahangirovun “Violin və simfonik orkestr üçün konsert”inin tar və fortepiano üçün köçürməsi təqdim olunmuş, əsərin məqam-intonasiya, janr və üslub cəhətdən təhlili də verilmişdir. Üç hissədən ibarət olan əsərin köçürməsinin özündə tara məxsus olan texniki və bədii ifa xüsusiyyətləri – instrumental musiqiyə xas olan rəngərəng passajları, incəlikləri və s. məziyyətləri yüksək peşəkarlıqla ehtiva etmişdir.

Düşünürük ki, təqdim olunan dərs vəsaiti tələbələrdə bədii ifaçılıq imkanlarının açılmasında böyük rol oynayacaqdır. Eyni zamanda bu dərs vəsaitindən ali və orta ixtisas musiqi məktəblərində tədris olunan “Instrumental ifaçılıq” dərslərində praktik məşğələlərdə, eləcə də “Azərbaycan musiqi tarixi”, “Xalq musiqi nümunələrinin təhlili” fənnləri üzrə mühazirə kurslarında istifadə etmək mümkündür.

Cahangir Cahangirovun Violin və simfonik orkestr üçün

“Konsert”i

Tar və fortepiano üçün köçürmə

Cahangir Cahangirov öz fərdi üslubu, özünəməxsus yaradıcılıq irsinə malik olan bəstəkardır. Onun yaradıcılığı hər zaman geniş kütlə arasında sevilmişdir. Bəstəkarın musiqisində mövzu və məzmun müxtəlif və rəngarəngdir. O, öz yaradıcılığında kifayət qədər geniş mövzular və əhval-ruhiyyəni əks etdirir. Onun əsərlərindəki obrazlar həmişə real və təsirli olur. Onlar həm lirik, qəhrəmani-patriotik, yumoristik, dramatik və faciəvi, həm də epik mövzuları ilə diqqəti cəlb edirlər. Dövrün bütün hadisələri, insanların fikir və düşüncələri, sevinc və kədəri, xalqların azadlıq mübarizəsi onun yaradıcılığında əks olunmuşdur. Bu mənada Cahangir Cahangirov müxtəlif mövzularda bir-birindən maraqlı musiqi əsərləri yaratmışdır.

Bəstəkarın özünə xas olan fərdi cəhətlərindən biri Azərbaycan klassik poeziyasını, xüsusən də qəzəl janrını dərinlən bilməsidir. Belə ki, o, başqa bəstəkarlara nisbətən poeziya ilə daha sıx təmasda olmuşdur. Bunu təsdiq edən bəstəkarın «Füzuli», «Nəsimi» kantataları, «Sabir», «Hüseyn Cavid-59» oratoriyalarıdır.

Klassik poeziyaya, xüsusən də qəzəl janrına maraqlı bəstəkarda hələ gənc yaşlarından mövcud olub. Belə ki, o, Nizami Gəncəvinin 800 illiyi münasibətilə şairin «Gül camalın» qəzəl-romansını yazmışdır. Bu da dahi Üzeyir Hacıbəylinin qəzəl, romans janrının davamı idi. Bəstəkarın qəzəllə muğamı və öz fərdi musiqisini birləşdirən bir neçə əsəri var. Bunların bir qismi xor üçün yazılıb. Bu yerdə onu da qeyd etməliyik ki, Cahangir Cahangirov Azərbaycanda xor musiqisini inkişaf etdirən bəstəkarlardan biri olmuşdur. Onun müxtəlif məzmunlu xor əsərləri var. Bu musiqi janrına da bəstəkar hələ gənclik illərindən müraciət edib. Belə ki, o, əvvəlcə xalq mahnılarını xor üçün işləməyə başlamış, sonralar isə özü bu janrda müstəqil əsərlər yaratmışdır. Belə əsərlərdən 1956-cı ildə yazdığı «Dostluq nəğməsi» süitəsi, vokal simfonik əsərlərindəki xor nümunələrini misal göstərə bilərik.

Bəstəkarın bu və ya digər xor əsərlərinin əsas mənbəyi xalq musiqisindən bəhrələnir. Odur ki, Cahangir Cahangirov gözəl melodiya yarada bilmişdir. Çünki o, Üzeyir Hacıbəylinin ənənələrinə sadıq qalan və xalq musiqisinə dərinlən bələd olan bəstəkardır. Muğamla professional musiqi janrlarının sintezi onun yaradıcılığın-

da xüsusi ahənglə öz təcəssümünü tapır. Bu mənada bəstəkarın Mirzə İbrahimovun povesti əsasında yazdığı «Azad» operasının adını çəkə bilərik. Məlum olduğu kimi burada bəstəkar «Çahargah» xor muğamını yaratmışdır.

Cahangir Cahangirovun vokal sənətinə, xüsusən xor sənətinə olan meyli, onun yaradıcılığında xorun mühüm yer tutmasını müəyyən etmişdir və onun musiqisinin bir çox xarakterik cəhətlərinin irəli gəlməsinin, qabarıq şəkildə gözə çarpmasının səbəbi olmuşdur. Bu hər şeydən əvvəl onun böyük melodist olmasından xəbər verir.

Cahangir Cahangirovun Azərbaycanda xor musiqisinin inkişafına göstərdiyi xidmətlər onun ictimai fəaliyyəti ilə də bağlıdır. Belə ki, bəstəkar 1940-cı illərdə Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında fəaliyyət göstərən mahnı və rəqs ansamblının xor qrupuna və sazçı qızlar ansamblına rəhbərlik edib. 1944-1960-cı illərdə isə Azərbaycan Radio və Televiziyasında xor kollektivinin bədii rəhbəri olmuşdur. Bəstəkar öz pədaqoji fəaliyyətini də bu istiqamətə yönəldərək 1975-ci ildən 1992-ci ilə qədər Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında (indiki Bakı Musiqi Akademiyası) xor dirijorluğu kafedrasına rəhbərlik etmiş, xor dirijorluğu üzrə milli kadrların yetişməsində mühüm xidmətlər göstərmişdir. Bu gün Azərbaycanda fəaliyyət göstərən xor dirijorlarının əksəriyyəti onun tələbələri olmuşlar.

Onu da qeyd edək ki, Cahangir Cahangirovun musiqisinin nəqli mənəbəri muğama gətirib çıxarır. Muğam janrından bəstəkar tərəfindən çox dəqiqliklə istifadə edilir, onun əsərlərində muğam emosional-fərdi xüsusiyyət əldə edir. Muğamdan fərqli şəkildə işləmə tədrisən musiqi fikrinin açılmasına gətirib çıxarır.

“Cahangir Cahangirov muğam intonasiyasından çox az istifadə edir, amma muğam izahından geniş istifadə edir. Yəni muğam intonasiyası, melodiya Cahangirovda azdır, amma muğam yolu ilə inkişaf-hərəkət çoxdur”¹.

Xalq musiqinin intonasiya və lad mahiyyətinə daxil olub yaradıcı surətdə onu həyata keçirmək Cahangir Cahangirov üçün xarakterik bir cəhətdir. Çox nadir hallarda xalq musiqi mövzusunə sitat kimi müraciət edərək, Cahangir Cahangirov həmişə dəqiq seçilmiş orijinal melodiya yaradır.

Cahangir Cahangirovun musiqisində əsas xüsusiyyət, müxtəlif janrları xasiyyətcə birləşdirməyə çalışmaq, bununla da yeni keyfiyyət əldə etməkdir. Onun

¹ Quliyeva L.Z. C.Cahangirovun musiqisində üslub xüsusiyyətlər” adlı sənətsünəşliq üzrə alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya. B.: 2008, 155 səh. (səh. 141)

musiqisində tipik olaraq sekvensiyalılıq, variantlılıq, ritmik dəyişikliklər də vardır. Lakin bəstəkar bütün bunları daha kəskin, ifadəliliyin daha mənalı olmasına yönəltməyi bacarır.

Xalq musiqi əsaslarından geniş istifadə Cahangir Cahangirovun musiqisinin emosional quruluşunu zənginləşdirir. Onun əsərlərində lad funksional özül onu xalq lad elementləri ilə zənginləşdirir, əhəmiyyətli dərəcədə harmonik dilini yeniləşdirir.

Cahangir Cahangirov şən əsərlərdə tez-tez “Şüştər” və “Bayatı-Şiraz” məqamlarından istifadə edir. O, həmçinin müxtəlif məqamları birləşdirir. Misal olaraq: bu və ya digər xalq məqamı ilə major-minoru birləşdirir.

Cahangir Cahangirovun səhnə əsərləri xüsusilə fərqlənir. Buraya bəstəkarın «Azad» və «Xanəndənin taleyi» operaları, «Təzə gəlin» operettası, «Molla İbrahim Xəlil Kimyagər», «Məlikməmməd» tamaşalarına yazılan musiqi nömrələri aiddir. Bundan başqa o, müxtəlif dram tamaşalarına və bir sıra kinofilmlərə də musiqi bəstələyib. Bu filmlərdən «Dəli Kür», «Koroğlu», «Yenilməz batalyon», «Qızıl uçurum» və başqalarının adını çəkə bilərik.

Cahangir Cahangirovun yaradıcılığının bir şaxəsini də onun gözəl mahnıları təşkil edir. Bəstəkar müxtəlif irihəcmli əsərlərə müraciət etməklə yanaşı, mahnı janrına da daim üstünlük verib və gözəl nəğmələr bəstələyib. Bunlardan «Zəriflik», «Necə əl çəkim», «Zərif gülüşlüm», «Dan ulduzu, bir də mən», «Ana yurdum», «Bahar olsun», «Bakım», «Ana» və başqalarının adını çəkə bilərik. Adlarından da görüldüyü kimi bu mahnılar müxtəlif bədii məzmunları əhatə edir və dünən olduğu kimi, bu gün də ifaçıların repertuarında geniş yer tutur.

Cahangir Cahangirovun musiqisində polifoniya da geniş yer tutur. Özünün polifonik yazısında bəstəkar xalq musiqi mədəniyyəti prinsiplərinə çox əsaslanır. Üzeyir Hacıbəyli kimi o da hesab edir ki, Azərbaycan musiqisində çoxsəslilik müstəqil, sərbəst melodiyların bir-birinə olan uyğunluğu ilə ölçülür və bu da Azərbaycan xalq musiqisi məqamları əsasında qurula bilər.

Onun musiqisində kontrastlı polifoniyaya tez-tez, imitasiyayalılığa isə nadir hallarda rast gəlinir. Bəzi hallarda polifoniya sərbəst melodik xəttlərin qatlaşması kimi təmsil olunur.

Bütün deyilənlər Cahangir Cahangirovun böyük bəstəkar olduğunun sübutudur. Gözəl melodik qabiliyyətə malik olan, xalqın musiqisini dərinlən hiss edən, ondan

böyük ustalıq və fərdiliklə istifadə edən bəstəkar bizim milli musiqimizdə sözsüz maraqlı və yüksək keyfiyyətli əsərləri ilə dərin iz qoymuşdur.

Qeyd etdik ki, geniş yaradıcılıq irsinə malik olan Cahangir Cahangirov musiqinin müxtəlif janrlarına müraciət etmişdir. Hətta elə janrlar var ki, ilk dəfə Azərbaycanda onun əsasını Cahangir Cahangirov qoymuşdur. Bu mənada bəstəkarın 1951-ci ildə yazdığı violin və simfonik orkestr üçün “Konsert”inin adını çəkə bilərik. Doğrudur, bəstəkar Tofiq Bakıxanov “Simli alətlər üçün Azərbaycan kamera-instrumental və konsert musiqisi” kitabında ilk violin üçün konsertin Azərbaycanda 1945-ci ildə Soltan Hacıbəyovun yazdığını bildirsə də, bu konsertin nə not yazısı nə də arxiv nümunəsi yoxdur. Ona görə də bu sahədə ilk addım Cahangir Cahangirovun adı ilə bağlıdır desək yanılmarıq.

Onu da deməliyik ki, bəstəkar müxtəlif alətlər üçün o cümlədən tar ilə xalq çalğı alətləri orkestri üçün də konsertlər yazmışdır.

Cahangir Cahangirov violin və simfonik orkestr üçün “Konsert”i 1953-cü ildə Bakıda Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatı (Azərnəşr) tərəfindən nəşr olunmuşdur. Violin partiyasının redaktəsi Azərbaycanın əməkdar artisti, professor Bəhram Məmmədza-dənindir².

Bu əsəri bəstəkar 1951-ci ildə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasını bitirərkən diplom işi kimi təqdim etmişdir. Əsərin ilk ifaçısı Bəhram Məmmədza-də olmuşdur.

Cahangir Cahangirovun violin və orkestr üçün “Konsert”i ifa olunan gündən bəstəkarın yaradıcılığında bir nailiyyət kimi qiymətləndirilmişdir. Bu əsərdə bəstəkarın Azərbaycan xalq musiqisini dərinləndirən duyduğu və bildiyi aydın görünür. Xalq mahnı və rəqslərinin xüsusiyyətlərini klassik instrumental musiqi formasında bacarıqla əks edərək bəstəkar, bu əsərdə milliliyi ilə seçilən konsert forması yaratmışdır.

“Konsert”in obrazları öz genişliyi ilə fərqlənir. Burada şənlik, bayram əhvali-ruhiyyəsini ifadə edən obrazlar əzəmətli, təntənəli obrazlarla əvəz olunur. Bunu əsərin lap əvvəlində - “Konsert”in birinci hissəsinin əsas mövzusunda görmək olur. Bu, parlaq, güclü təəssürat oyadan mövzu qüdrət və qüvvənin dolğunluğu ilə fərqlənir. Burada tez-tez mayənin təkrarı və melodiyanın qısa-qısa sıçrayışları, habelə ardıcıl surətdə döyünən ritm nəinki onun daxili gərginliyinə məxsusdur, hətta arası

² Bakıxanov T.Ə. Violin sinfi müəllimləri üçün metodik iş. B.: 1983, 24 səh. (səh.3)

kəsilməyən ümumi inkişafına da köməklik edir ³.

Obrazların təsirliliyinə “Konsert”in finalında da rast gəlmək olur. Onun giriş və əsas mövzuları rəqs-oyun şəklində verilmişdir. Belə ki, sürətli xalq rəqsi saf və aydın lirika ilə qarşılaşdırılır.

Konsertin birinci hissəsi Sonata allegro formasında yazılmışdır və iki musiqi obrazları üzərində qurulur. Bunlar – inamlı, iradəli əsas partiya və iki mövzudan ibarət olan köməkçi partiyadır.

Əsas partiya 8 xaneli girişlə başlayır. Girişin mövzusu əsərdə böyük əhəmiyyət daşıyır. Belə ki, kadensiya hissəsi girişin intonasiyaları əsasında qurulub.

Giriş mövzusu do mayəli “Şur” məqamını xatırladır. Girişin sonluğu isə mi bemol mayəli “mahur” intonasiyasında səslənir ki, bu da əsas mövzunu hazırlayır.

Nümunə 1

C. CAHANGİROV
(1921 - 1992)

Allegro

The musical score is for Tar and F-no. It is in 2/4 time, 3/4 time, and 2/4 time. The Tar part is in 2/4 time, 3/4 time, and 2/4 time. The F-no part is in 2/4 time. The score includes dynamics like *ff* and *f*, and a triplet marking (3). The Tar part starts with a forte (*ff*) dynamic and a triplet of eighth notes. The F-no part starts with a forte (*f*) dynamic and a series of chords. The Tar part has a triplet of eighth notes marked (3). The F-no part has a series of chords and a melodic line in the right hand.

Konsertin şən, oynaq xarakterli əsas partiyası “Şikəsteyi-Fars” şöbəsinin

³ İsazadə Ə. Azərbaycan sovet bəstəkarlarının instrumental yaradıcılığı. B.: AZ.SSR Elmlər Akademiyası, 1961, 147 səh. (səh. 106)

intonasiyasını xatırlatsa da, sol mayəli “Segah” (Haşım-Segah) intonasiyası əsasında qurulub. Royalda müşayiətdə isə fakturada səkkizlik notlarla verilən hərəkət maraqlı harmonik fon əmələ gətirir.

Əsas partiya özündə iki xüsusiyyəti cəmləşdirir: üçhissəli quruluş və variasiya yolu ilə inkişaf etmək. Əsas partiya konsertin ekspozisiyasında mövzu və onun iki variyasiyası kimi təqdim olunur. Birinci və ikinci cümlələrin fərqi ondadır ki, əgər birinci orkestr akkordları vasitəsilə müşayiət edilirsə, ikinci polifonik üsulda müşayiət edilir. Burada bir mövzudan ibarət olan üç hissəlidə iki variasiya əsas partiyanın iki elementinə əsaslanaraq kənar hissələrdən kvinta yuxarı səslənir.

2-ci rəqəmdən başlayaraq mövzu royalda gedir və bir növ solistlə royal arasında dialoq baş verir ki, bu da konsert janrının əsas xüsusiyyətlərindən biridir. 3-cü rəqəmə 4 xanə qalmış solist “Passaj” ifa edir ki, bu da dönmə üzərində qurulub və bu pasajın da gələcəkdə böyük əhəmiyyəti var. Passaj “Bayatı-Şiraz”- “Şüştər” intonasiyalarına gətirib çıxardır.

Nümunə 2

22 2 3

25

3-cü rəqəmdən royal ifa edir və “B” bölümünə gətirib çıxardır. Bu bir növ “A”

bölümünü xatırladır, lakin bir qədər dəyişilmiş formada, daha xırdalıqlarla verilir. Burada biz re mayəli “Segah” məqamının intonasiyasını eşidirik (re mayəli “segah”).

Nümunə 3

4 33

35

38

Əsas partiyanın orta hissəsindəki material kontrast deyil. O, bütünlüklə, əsas partiyanın birinci hissəsinin materialının əsasında. Bundan başqa, ancaq cavab cümləsi ikinci perioddan variasiya olunur. Bəstəkar burada variasiya inkişafını faktura və harmoniya dəyişikliyi hesabına edərək, Azərbaycan musiqisinə xas olmayan klassik musiqi cizgiləri ilə birləşdirir. Beləliklə, demək olar ki, bəstəkar yeni bir keyfiyyət əldə edir.

Yuxarıda qeyd etdiyimiz “Passaj” 4-cü rəqəmin 5-ci xanəsindən yenə də təkrar olunur ki, bu da öz növbəsində “A₁” bölümünə gətirib çıxardır.

5-ci rəqəmdən “A₁” bölümü başlayır. Bu dəfə mövzu royalda keçir və 9 xanəni əhatə edir. Sonra mövzunu tarda solist davam etdirir və yenə də dialoq baş verir.

Nümunə 4

50 5

53

Bağlayıcı partiyanın mövzusu əsas partiyanın intonasiyasına əsaslanaraq tamamilə müstəqil, canlı və orijinal bir obraz kimi verilir. Eyni zamanda bağlayıcı partiya əsas və köməkçi partiyaların əsas obrazlarını arxada qoymur və onların kontrastlığına mane olmur. Bu onun xüsusi ifaçılıq xarakteri, struktura formasına uyğunluğu ilə izah olunur.

Bağlayıcı partiya xüsusilə, dinamik və inadkardır. Sanki bu mövzu köməkçi partiyaya yol açır.

Köməkçi partiya 7-ci rəqəmin 2-ci xanəsindən başlayır. Qeyd edək ki, köməkçi partiya da sadə 3 hissəli formada yazılıb. Köməkçi partiyanın mövzusu özündən əvvəlki obraz kontrastlığı ilə fərqlənən əsas və bağlayıcı partiyalarla sıx intonasiya

əlaqələri nəticəsində inkişafın yeganə xəttinin təbii davamı kimi qavranılır.

Nümunə 5

71 7

76

Köməkçi partiyanın mövzusu lirik xarakterdə verilmişdir. Bu mövzu öz xarakteri etibarilə əsas partiyanın mövzusuna nisbətən sakit olub, yumşaq lirik obrazlarla xarakterizə edilərək, eyni zamanda yüngül yumora da malikdir. Onu da qeyd edək ki, burada bəstəkar musiqi elementlərini birləşdirməklə tematik birlik yaratmağa cəhd edərək folklor janrında olduğu kimi formanı möhkəmlətməyə çalışır. Bu tendensiya köməkçi partiyada özünü daha qabarıq şəkildə göstərir.

Köməkçi partiya iki təzad musiqi partiyasının (b-moll və Des-dur) tamamlayıcı partiya ilə birləşməsindən üç hissəli forma yaradır. Köməkçi partiya royalda 4 xanəlik girişlə başlanır. Əsas partiya ilə arasında olan təzadlıq ilk xanələrdən özünü biruzə verir. Belə ki, faktura yarım və çərək notlar üzərində qurularaq $\frac{3}{4}$ ölçüsündədir.

Köməkçi partiya si bebol mayəli “Şüştər” intonasiyaları üzərində qurulub. 10-cu rəqəmdən köməkçi partiya bir oktava yuxarı səslənir, lakin royalda faktura inkişaf

edərək daha dinamik olur.

12-ci rəqəmdən orta bölüm “Animato” tempində davam edir. Burada biz si bemol mayəli “Segah” məqamının intonasiyasını eşidirik və bu bölmə inkişaf edərək “A₁” bölümünə gətirib çıxardır.

Nümunə 6

122 10 **12** Animato

127

132 **13**

Köməkçi partiyasının birinci mövzusu mülayim, zərif, bir qədər rəqsvari-oynaq; ikinci mövzusu isə xarakterik janrlı qrupa məxsusdur və birinci mövzunu

tamamlayaraq, eyni zamanda ona təzad kimi də səslənir. Burada müəyyən dərəcədə Şikəstə xüsusiyyətini də görmək olar⁴.

Əsas partiyada olduğu kimi, köməkçi partiyada da “A₁” mövzusu royaldə nöqtəli yarım notlarla keçir, soslit isə onu müşayiət edir. Ardınca, daha dəqiq desək, 15-ci rəqəmdən başlayaraq solist mövzunu tar seksta intervalları üzərində verilən mövzuyla davam etdirir. Köməkçi partiyanın sonluğunda “Çahargah” intonasiasını, 17-ci rəqəmdən isə onun şöbələrindən biri – “Bəstə-Nigar” intonasiasını eşidirik.

Tamamlayıcı partiya özlüyündə iki köməkçi mövzunun polifonik birləşməsindən yararır. O, birinci köməkçi partiyaya əsaslansa da, onun ifadəsi materialın köməkçi partiyanın ortada keçən ikinci temasından başlanır və ondan sonra köməkçi partiyanın əsas mövzusu bir sıra əlavələrlə təqdim olunur. Belə növlü təkrar, muğamlara xas olan xüsusiyyətlərdir. Adətən məhz muğamlarda materialın təkrarını başlanğıcdan yox, orta hissədən götürürlər. Beləliklə, bəstəkar yeni keyfiyyət əldə edir: orkestrdə köməkçi partiyanın səslənən hissəsi kontrapunkt kimi orta hissəyə zənginlik verir, onunla birləşir və bununla da köməkçi mövzuya əsaslanan tamamlayıcı partiya yeni dinamik xarakter əldə edir: intonasiya mənasında səslənmədə müəyyən dərəcədə dəyişilir - tamamlayıcı partiyanı işlənmə ilə bağlayan əlavə yeni məqama - çahargaha köklənir.

Konsertdə xalq musiqisinin səciyyəvi cəhətlərindən biri də əsas plan ətrafında dövr etməsidir. “Bəstəkar «mayə»ni bir oktava yuxarı qaldıraraq səs sırasını artırır və xalq musiqisinə xas olduğu kimi reprizanı qısaldır. Konsertin ikinci hissəsində rastlaşdığımız kvinta sıçrayışları və getdikcə tonikaya enməsi də xalq musiqimiz üçün səciyyəvidir. “Segah”da (A-dur – a-moll) modulyasiya yolu ilə kvinta qabarıq göstərilir və sonra tonikaya yaxınlaşdırır. Melodiyanın belə hərəkətindən tez-tez xalq rəqslərində də rast gəlmək olar. Xalq musiqisində olduğu kimi materialın əsas inkişaf prinsiplərindən mövzuların variasiyalılığı, variant ifadəsidir”⁵.

I hissədə əsas partiya məhz belə təqdim olunmuşdu. Bu prinsiplə biz ikinci hissədə də tez-tez rastlaşırıq. Misal üçün: ikinci hissənin reprizasının orta hissəsi əvvəlki hissə-

⁴ Quliyeva L.Z. C.Cahangirovun musiqisində üslub xüsusiyyətlər” adlı sənətsünəşliq üzrə alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya. B.6, 2008, 155 səh. (səh. 99)

⁵ Quliyeva L.Z. C.Cahangirovun musiqisində üslub xüsusiyyətlər” adlı sənətsünəşliq üzrə alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya. B.: 2008, 155 səh. (səh. 104)

nin epizodlarını yada salır. Bu da əsas temanın variantı kimi qəbul oluna bilər.

Ümumiyyətlə, konsertin hissələri arasında xalq musiqisindən irəli gələn ümumi intonasiya əsası, daxili əlaqə vasitəsilə əldə edilən birlikdir. Əsas temaların intonasiyaları, ladı qabarıq təmsil edən pillələr üzərində qurulur və aşağıya tonikaya yönəldilir. Çox temalar kvintaya, tersiyaya doğru yuxarı qalxmağa başlayır və sonra axırncı tona sıçrayırlar. Xalq musiqisinin təfəkkürü, konsertin harmonik dilinə də təsir etmişdir (əsərin geniş şəkildə harmonik dilində orqan punktları, ostinat harmoniyalar, ostinat dayaq səsləri və s.).

Misal üçün «Segah»ın əsas tonu, tonikanın ostinato şəklində səslənən «fa diyez»i, andantenin giriş materialında üç hissəli mürəkkəb formanın ortasında səslənir və belə halda tez-tez kvarta harmoniyalarına rast gəlinir. Konsertdə diqqətəlayiq daha bir xüsusiyyət vardır ki, o da tez-tez subdominanta tonallığına tərəf yönəlmədir. Qeyd etmək lazımdır ki, köməkçi partiyada plaqallıq da çoxdur. Tez-tez “sol” notunda tonikanın son səslənməsinin əsas partiyada «lya» və «si bemol» notlarının səslənməsi ilə oxşarlığını görmək olar. Belə ifa tərzii diapazonun genişlənməsinə kömək edir – kvintaya doğru «re» notu, bir qədər sonra ikinci dayağa çevrilir. «T» (tonika) və «D» (dominanta) kimi harmoniya bu dayaq ətrafında qruplaşır, cəm halına düşür⁶.

Sadə üçhissəli quruluş, ümumi quruluş cəhətlərindən biri olaraq hər iki partiyaya xasdır. Ümumiyyətlə, bəstəkar “Sonata-allegro”nun bütün bölmələrini üçhissəli formada qurmuşdur. Bölmənin əsas fikrinin ayrı-ayrı hissələrdə təkrarı onun daha aydın başa düşülməsini təmin edir, eyni zamanda bu bölmələri daha möhkəm və yığcam edir. Bununla yanaşı, bəstəkar bölmə həcmələrinin möhkəmlənməsi və onların inkişafında üçhissəli formanın imkanlarından bacarıqla istifadə etmişdir. Müəllif bölmələrin yığcamlığını Sonata-allegro forması üçün xarakterik olan böyük inkişafın dinamikliyi ilə bağlayır. Bəstəkar hər bir bölmənin reprizasında dəyişiklik apararaq,

⁶ Quliyeva L.Z. C.Cahangirovun musiqisində üslub xüsusiyyətlər” adlı sənətsünəşliq üzrə alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya. B.6, 2008, 155 səh. (səh.104)

onlara inkişaf xarakteri verir, bununla da bir bölmədən digərinə tədricən keçməsinə nail olur.

Konsertin işlənmə hissəsi 4 səsli fuqato kimi təqdim olunur. Ümumilikdə, işlənmə hissəsi kiçikdir, bu funksiyanı demək olar ki, kadensiya hissə yerinə yetirir. Cəmi 18 xanədən ibarət işlənmə hissə yalnız royalda keçir. Bu hissə “Çahargah” muğamının “Müxalif” şöbəsinə əsaslanır.

İşlənmənin ikinci bölməsi əsərin köməkçi mövzusu əsəsındadır. Müşayiətdə əgər köməkçi mövzu, tar partiyasında isə onun orta hissəsi imitasiya şəkli alıb, birlikdə səslənir. Burada müəllif mahnıdakı incəliklərdən çox ustalıqla istifadə etmişdir. Ona görə ki, müşayiət və tar bir-birinə maneçilik törətmədən polifoniyanın qanun-qaydalarına riayət edir. Tar partiyasında lirik, müşayiətdə isə həmin partiyanın dramatik müşayiəti işlənmənin zəifləməsinə imkan vermir. Onu da qeyd edək ki, burada ikiqat işləmədən istifadə edilmişdir.

Nümunə 7

185 **18** a tempo

189

Nömrə 20-dən başlayaraq kadensiya hissəsi səslənir. Burada bəstəkar kadensiyanın başlanğıcında və müşayiətin ona cavabında mi mayəli “Segah” məqamının intonasiyasından istifadə etmişdir. Kadensiya iki mövzu əsəsında qurulmuşdur. Orta hissələrdə “Şüştər” intonasiyalarını da eşitmək olur.

Nümunə 8

Cadenza

202

204

207

210

Birincisi - əsas mövzudur. Burada melizmlərdən, muğamda işlədilən ritmik şəkillərdən istifadə olunmuşdur. İkincisi isə köməkçi mövzu əsasında qurulmuşdur. Burada olan modulyasiya kvartal, kvinta və sekstaların fakturası əsasında.

Kadensiya virtuoz xarakterlidir, solistdən çox böyük məharət tələb edir. Solistin bütün imkanlarından maksimum istifadə olunur.

Kadensiya inkişaf edərək tədricən sakitləşir və reprizaya gətirib çıxarır. Repriza güzgüdür, yəni, əsas partiya ilə deyil, X₅ aşağı köməkçi partiya ilə başlayır ki, bu da klassik sonata formasına xas olan xüsusiyyətdir (21-ci rəqəmə 7 xanə qalmış).

Burada yeni epizodik mövzu keçir. Bu mövzu “Çahargah” məqamının

intonasiyasına əsaslanaraq özündə bir çox nəqarəti əks etdirir. Bu nəqarətlər öz melodik və strukturuna görə aşıq nəğməsinə xatırladır.

28 rəqəminin 3-cü xanəsindən əsas mövzu başlayır. Onu da qeyd edək ki, əsas mövzunun səslənməsi zamanı arada köməkçi partiyanın da mövzusu xatırlanır.

I hissənin sonunda koda səslənir. Koda 3 hissəlidir. 35-ci rəqəmin 8-ci xanəsindən mövzu müşayiətlə tar arasında (royal ilə solist arasında) olan dialoqdan ibarətdir.

Nümunə 9

431

434

29

436

36

Sonda hissə əsas tonallıqda (Es-dur) tamamlanır.

Konsetrin II hissəsi “Andante” sadə 3 hissəli formada yazılmışdır – A+B+A . Bu

hissə lirik obrazları ifadə edir. Azərbaycan xalq mahnıları ruhunda yazılmış Andantino-nun mövzusu şairanədir. 23 xanə girişlə başlayır. 21 xanə 3/4 ölçüdə, son iki xanə isə 6/8 ölçüsündədir ki, bütün hissə bu ölçüdə davam edir. Giriş ancaq royaldadır. “Si” notunun dəm səsi (orqan punktu) üzərində qurulub. Girişin böyük əhəmiyyəti var, bir növ bütün hissə haqqında informasiya verir.

Nümunə 10

Andante

F-no

1

5

10

15

7

7

p

fff

mf

pp

Nəhayət, 24-cü xanədən, daha doğrusu 2-ci rəqəmin 6-cı xanəsində solist

başlayır, özü də sarı simdə və bu da mövzunun daha təsirli səslənməsinə səbəb olur. Mövzu əsasən, “si” mayəli (“Xaric Segah”) segahin intonasiyası üzərində qurulub, müşayiətdə isə si notu 6 səkkizlik ilə davam edir, bir növ fon saxlayır. Xarakter baxımından sanki “lay-lay”ı xatırladır.

Nümunə 11

24 (1) sarı simdə
p

28 3

5-ci rəqəmə çatmamış son ikinci və üçüncü xanədə gedən musiqi sanki “Xaric segah” məqamının “manəndi-müxalif” şöbəsinin intonasiyasını xatırladır və bu bəstəkarın muğamlarımızı gözəl bilməyindən xəbər verir. Royalda isə həmin anda bir növ kontrapunkt gedir. Daha sonra hadisələr daha dinamik inkişaf edərək (istər solistdə, istərsə də royalda. Royalda 16-lıq notlarla, solistdə triollarla) orta bölməyə gətirib çıxardır. 8-ci rəqəmdən Piu mosso tempində orta bölüm (B) başlayır.

Nümunə 12

59 8 Piu mosso 5

63

Mövzu 4 xanə royalda gedir ki, yaxın gələcəkdə bu eyni ilə solistin ifasında səslənəcək. Burada imitasiya baş verir. “Mi” mayəli “Şurun” intonasiyasını xatırladır. 8-ci rəqəmin 4-cü xanəsinin yarısından 10-cu rəqəmin 4-cü xanəsinədək eyni əhval-ruhiyyəli mövzunu solist ifa edir. Burada gedən musiqi “re” mayəli “Mahurun” “Şikəsteyi-fars” şöbəsinin intonasiyasını xatırladır. Royalın sol əlində isə hər dəfə xanə xarici “re” notu sonrakı xanədəki “lya” notuna sıçrayış edir ki, bu da (x_5 yuxarı) “Şikəsteyi-fars” şöbəsinin intonasiyasını təsdiqləyir. 10-cu rəqəmin 5-ci xanəsindən solist orta bölümün əvvəlində royalda keçən musiqini ifa edir (“mi” mayəli “Şur”-un intonasiyası üzərində). Royal isə solisti imitasiya edir.

11-ci rəqəmin 13-cü xanəsində gedən musiqi “mi” mayəli “Şur”-un “Sarənc” şöbəsinin intonasiyasını xatırladır. 12-ci rəqəmə bir xanə qalmış 13-cü rəqəmədək orta bölümün inkişafı royalda gedir və bu tədricən A_1 bölümünə gətirir, lakin A_1 bölümündən, daha doğrusu, 14-cü rəqəmə üç xanə qalmış solistdə “Ad libitum” improvizasiya gedir, sanki A_1 bölümü hazırlanır və 14-cü rəqəmdən A_1 başlayır.

Nümunə 13

8
111 *ad libitum*

114 **14**

117

İki xanə girişdən sonra “A” hissəsində gedən mövzu bir oktava yuxarı A_1 hissəsində bir qədər dəyişilmiş formada davam edir. 16-cı rəqəmdən mövzu 4, daha sonra modulyasiya edərək (B_6 yuxarı) 7 xanə royalda keçir. 17-ci rəqəmdən 6 xanə royaldan girişindən sonra (sol əldə “si” notu üzərində çərək notlara “orqan punktu”) solist 4 xanə əsas mövzunun intonasiyası üzərində passajlar edir. Nəhayət, son dəfə yenə də A mövzusu sarı simdə solistin ifasında (royalda isə “si” notu 6/8 ölçüdə əvvəl sağ əldə, sonra isə sol əldə müşayiət edərək) səslənir və beləliklə, II hissə başa çatır.

Konsertrin III hissəsinin quruluşu da maraqlıdır. Bu hissənin musiqisi insanı şən əhvali-ruhiyyəli obrazlar aləminə aparır. Giriş və kodalı Rondo-sonata formasında yazılmış finalda da lirik obrazlar əks olunur (ABA C ABA). Lakin burada məlahətli

lirika rəqs ifadəliliyi ilə birləşir. Bəstəkar rəqs janrına əsaslanaraq finalda bütün obrazları özündə birləşdirir. Rəqslə başlanmış mövzunu (əsas və köməkçi temaları) bəstəkar bir-birinə yaxınlaşdırır.

Ümumilikdə, bütün hissə üçhissəli və rondo formaya meyl edir. Rondo formasının strukturuna xas olan kontrastın və təkrarın daima bir-biri ilə əvəz edilməsi burada aparılır. Kontrast əhvali-ruhiyyə epizodların meydana gəlməsindən çox-çox əvvəl əsas mövzunun inkişafında tətbiq olunur. Dəyişilmələrin təkrarı və rondo forma strukturundan daima istifadə edilməsi konsert finalının musiqi materialını Şərq xalqlarına xas olan gözəl və rəngarəng şəkillərə salır.

Beləliklə, III hissə 20 xanəlik girişlə başlayır. Giriş yalnız royalda gedir. Girişin ilk 8 xanəsi finalın gələcəyi haqqında sanki informasiya verir, sonrakı 12 xanəsi isə aşiq musiqisinin intonasiyasına, ritminə söykənən faktura əsasında davam edir.

Nümunə 14

Vivace

167

f

170

174

1

Və nəhayət 2-ci rəqəmin 2-ci xanəsindən solist başlayır. Refren “mi bemol” mayəli “Mahur”un intonasiyası üzərində qurulub. Musiqisi təntənəli və bayram əhval-ruhiyyəsindədir, texniki baxımdan çox çətin və maraqlıdır, ifaçıdan çox böyük məharət və çeviklik tələb edir, yəni ki, ifaçı fiziki baxımdan çox hazırlıqlı olmalıdır. Müşayiətdə isə qeyd etdiyimiz kimi aşıq ritmini xatırladan faktura davam edir.

4-cü rəqəmdən başlayaraq, musiqi tədricən As-dur tonallığına yönəlir və solist mi bemol notu üzərində sanki bülbülün cəhcəhini təsvir edən trellər edir, bu da öz növbəsində “B” epizodunu hazırlayır.

Nümunə 15

204 4

208

5-ci rəqəmdən “B” epizodu başlayır. Buradakı cəhəti xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, bəstəkar “B” epizodunu “Bu gün ayın üçüdü” xalq mahnısının motivləri əsasında qurub və necə deyərlər, öz süzgəcindən keçirərək, sanki özünüküləşdirib. “B” epizodunda olan musiqi sanki zəminxarə intonasiyasını xatırlatsa da, əsasən “fa” mayəli “Şur” məqamının intonasiyasına söykənir, royalın sol əlində faktura demək olar ki, refrendə olduğu kimidir, sağ əlində isə kontrapunkt gedir. 6-cı rəqəmdən başlayaraq, “B” epizodu bir oktava aşağı səslənir, 8-ci rəqəmdən başlayaraq mövzu 8 xanə

royalda keçir. 9-cu rəqəmdən sanki solist mövzunu royalın “əlindən alaraq” bir az da inkişaf etdirərək təcridən “mi bemol” tonallığına gətirib çıxardır və burada royal yenə də aşıq ritmini xatırladan faktura əsasında refrenə giriş edir, yəni, refreni hazırlayır. 11-ci rəqəmə iki xanə qalmış refren bir qədər dəyişilmiş formada davam edir. “B” epizodundan sonra refrenin gəlişi əhval-ruhiyyəni bir az da artırır. Təcridən refrenin sonluğu C-dur-a yönələrək solistin ifasında passaj vasitəsilə 13-cü rəqəmə gəlir və burada royal ilə solist arasında dialoq baş verir, bir növ onlar “C” epizodunu hazırlayırlar və 14-cü rəqəmdən “C” epizodu başlayır.

Nümunə 16

The image displays two systems of musical notation. The first system begins at measure 278 and concludes at measure 281. It features a solo line in the upper staff and a piano accompaniment in the lower staff. A box labeled '14' is positioned above the first measure of the solo line. The second system starts at measure 282 and ends at measure 285, continuing the musical piece with similar notation.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, rondo-sonata formasında “C” epizodu bir növ işlənmə xarakteri daşıyır. “C” epizodu “mi” mayəli segahın (Zabul Segah) intonasiyası əsasında qurulub və təbiiki, refrenlə təzadlıq təşkil edir. Segah intonasiyası əsasında olduğundan ifaçıdan incəlik, yumşaqlyq, mələhətli ifa tələb edir.

15-ci rəqəmdən royalla solist arasında yenə də dialoq baş verir, daha doğrusu, mövzunu paylaşırırlar. 16-cı rəqəmdən başlayaraq 8 xanə bağlayıcı xarakter daşıyır və

burada yenə də ifaçıdan incəlik, ustalıq tələb olunur. 17-ci rəqəmdən “C” epizodu yenə də təkrar olunur, lakin royalın fakturasında bir qədər canlanma baş verir ki, bu da təkrarlığı bir qədər fərqləndirir. 18-ci rəqəmin 3-cü xanəsində royal sanki solisti növbəti ifaya – “Cadenza”ya hazırlayr. Yenə də qeyd etmək lazımdır ki, “C” epizodu bütövlükdə, “mi” mayəli segah məqamının intonasiyası üzərində qurulub.

19-cu rəqəmdən başlayaraq 10 xanə solist “Cadenza” xarakterli musiqi ifa edir və burada alətin imkanları məhatərlə üzə çıxır.

Nümunə 17

320

19

f (*p*)

323

tr

327

20

tr

21-ci rəqəmdən başlayaraq 13 xanə royal tək ifa edir və tədricən Es-dur tonallığına yaxınlaşaraq refrenin fakturasına qayıdır.

23-cü rəqəmdən yenə də refren solistlə royalın ifasında daha da təntənəli davam edir. 24-cü rəqəmdən royal 2 xanə “lya” mayəli segah (“Mirzə-Hüseyn Segahı”) məqamının intonasiyası əsasında “bağlayıcı” ifa edərək solistə imkan yaradır ki, öz məharətini göstərə bilsin. Solist kvinta, tersiya, seksta intervalları üzərində qurulmuş virtuoz xarakterli passaj ifa edir və 25-ci rəqəmin 30-cü xanəsindən solist tək ifa edərək yenidən “B” epizoduna qayıdır. 26-cı rəqəmdən “B” epizodu başlayır, lakin bu dəfə royalın ifasında və yenə də əvvəlki tonallıqda (f-moll).

Royalın 4 xanəsindən sonra solist “B” epizodunu ikili notlarla və bir qədər variasiya edərək ifa edir. Onu da qeyd edək ki, bu məqamda solistdən xüsusi məharət və çeviklik tələb olunur və yenə də royalın sağ əlində kontrapunkt gedir. 28-ci rəqəmdən “B” epizodu əvvəlki vəziyyətə qayıdaraq yenə də bir oktava aşağı səslənir. Epizodun sonluğu tədricən Es-dur tonallığına qayıdır və yenə də royalda davam edərək sonuncu dəfə refreni (A) hazırlayır.

30-cu rəqəmin 5-ci xanəsindən sonuncu refren davam edir. Bu dəfə bir qədər də dəyişilmiş formada və bir qədər də həcm etibarilə böyük, hətta qeyd edərdik ki, biraz da variasiya edilərək.

33-cü rəqəmdən refrenin əsas mövzusu xalis kvinta yuxarı B-dur tonallığında, daha dəqiq desək “si bemol” mayəli mahur (Bayatı-Qacar) məqamının intonasiyasında davam edir və 34-cü rəqəmə 2 xanə qalmış solist passaj edərək royalın partiyasına gətirir və royal 3 xanə “B” epizodunu xatırladır.

34-cü rəqəmin 4-cü xanəsindən solist tək referenin mövzusu əsasında virtuoz xarakterli 4 xanə passaj ifa edir. Bundan sonra davam edən musiqini “Coda” da adlandırmaq olar (35-ci rəqəmə 1 xanə qalmış). Və təbii ki, “Coda” da refrenin mövzusu əsasında qurulmuşdur. Burada solistə öz məharətini göstərmək imkanı yaradılıb və yenə də ifaçıdan güc, çeviklik, yüksək texnika tələb olunur.

Nümunə 18

437 35

439

442

38-ci rəqəmdən 4 xanə yenə də “B” epizodu bir qədərə dəyişilmiş formada əsas tonallıqda Es-durda davam edir. Bu dəyişiklik əsasən özünü ritmik baxımdan göstirir. Nəhayət, yenə də refrenin elementlərinə qayıdılaraq solistlə royal son hissəni birlikdə başa çatdırır.

Beləliklə, fikrimizi yekunlaşdıraraq qeyd etmək istərdik ki, təhlilini verdiyimiz “Konsert”in bütün mövzuları dərin xəlqilik və milli ruhdadır. Cahangir Cahangirov Azərbaycan xalq musiqisini çox yaxşı bilirdi və onun xalq mahnılarını nota

yazmaqda və işləməkdə təcrübəsi böyük idi. Ona görə də o, öz yaradıcılığında zəngin Azərbaycan xalq musiqisindən istifadə edərək əsərlərinə orijinal xalq melodialarını həvəslə daxil etmişdir.

Eyni zamanda, xalq mahnısına xas olan sabitlikdən fərqli olaraq, bəstəkarın yaratdığı variant daha dinamik və həyəcanlıdır. Əhməd İsayadə yazır: “Bəstəkar mövzunu belə verərkən heç də onun xalqilik əsasını və təbiiliyini pozmur. O, xalq mövzusunə xas olan cəhətləri daha da qüvvətləndirilmiş halda verir. Melodiyanın ritmik quruluşunun bir qədər dəyişdirilməsinin də mühüm rolu olmuşdur. Bəstəkar xalq melodiyaşının ritmində dəyişiklik apararaq eyni zamanda onun məlahətliyini də yeniləşdirmişdir. Beləliklə, o, əvvəllər vokal üçün yazdığı melodiyanı instrumental violin melodiyasına çevirmişdir”⁷.

Cahangir Cahangirov öz “Konsert”ində ritm dəyişməsindən geniş istifadə edir. Əsas ritmdən başqa ritmə tez-tez keçilməsi əsəri daha da rəngarəng edir. Məsələn, I hissənin obrazlarının inkişaf etdirilməsi üçün $\frac{4}{4}$ ritmli ifadədən $\frac{3}{4}$ ritmli, sonra isə $\frac{2}{4}$ ritmli ifadəyə keçilməsi, habelə, buna müvafiq melodiya və harmonik bəzəklər əsərin obrazları arasında mübarizə təsəvvürü yaradır. Kəskin və müxtəlif ritmlərə “Konsert”in finalında da rast gəlmək olur.

“Konsert”in strukturu da çox maraqlıdır. I hissə Sonata-allegro, II hissə üçhissəli formada, III hissə final isə rondo-sonata formasında yazılmışdır. Burada qeyd etmək lazımdır ki, bəstəkar ümumi strukturdan istifadə edərsə də, eyni zamanda tematizmin xarakterini nəzərə alaraq, özünəməxsus, orijinal formanın varlığını da nümayiş etdirir. Burada nəinki hər cəhətdən dərin individuallaşmış konkret formalar, həmçinin geniş detallaşmış planda verilmiş sxemlər də nəzərdə tutulur. Bəstəkar klassik musiqi təcrübəsindən, hər şeydən əvvəl elə cəhətlərdən istifadə edir ki, bunlar milli mövzuya, milli musiqinin formalaşması üsullarına yaxın olur. Digər tərəfdən, bəstəkar milli xalq musiqisi formalarının elə cəhətlərini ortaya çıxarır ki, bunlardan da iri instrumental formalar üçün istifadə etmək mümkün olsun. Bəzən “Konsert”in musiqi formalarının bu və ya digər cəhətinin məhz haradan irəli gəldiyini göstərmək

⁷ İsayadə Ə. Azərbaycan sovet bəstəkarlarının insrtumental yaradıcılığı. B.: AZ.SSR Elmlər Akademiyası, 1961, 147 səh. (səh 110-111)

çətindir. Məsələn, “Konsert”in I hissəsində bəstəkarın istifadə etdiyi sonata-allegro sxeminin qurulmasında ən xarakter cəhət bu hissənin hər bir bölməsinin (əsas partiya, köməkçi partiya, hətta bağlayıcı partiya) üç hissəli formada olmasıdır⁸.

Konsert”in tar üçün köçürməsində də bütün bu keyfiyyətlər qorunub saxlanılmışdır. Burada violinin yerinə tar aləti verilərək bu alətin hərtərəfli cəhətlərindən istifadə edilmişdir. Ən qiymətli cəhətlərdən biri məhz solo ifa edən alət partiyasının – tarın müvəffəqiyyətli traktovkasıdır. Tar partiyası fortepianonun müşayiətilə çox qabarıq şəkildə verilərək əsərin əsas ideyasını saxlaya bilər. Azərbaycan xalq musiqi ifaçılığına xas olan ayrı-ayrı ştrixlər, improvizasiya guşələri və melizmatik bəzəklərdən məharətlə istifadə olunmuş, əsərin kadensiyası tar alətində özünəməxsus tərzdə səslənərək yeni bir ifa tərzini yaratmışdır.

Beləliklə, sonda bir daha vurğulamaq istərdik ki, Cahangir Cahangirovun konserti, o zaman hələ gənc bəstəkarın bu janrda ilk nümunələrdən biri kimi yazdığı əsərdir və bu maraqlı əsər ümumilikdə, Azərbaycanda violin konserti janrının təşəkkülündə və inkişafında mühüm rol oynamışdır. Ümid edirik ki, bu konsertin tar və fortepiano üçün köçürülməsi də müəllim və tələbələr üçün yeni bir vəsait olaraq diqqətəlayiq, müvəffəqiyyətli əsər kimi qiymətləndiriləcək və ifaçıların repertuarında öz layiqli yerini tutacaqdır.

⁸ İsayadə Ə. Azərbaycan sovet bəstəkarlarının instrumental yaradıcılığı. B.: AZ.SSR Elmlər Akademiyası, 1961, 147 səh. –səh 112-113

KONSERT

(SKRİPKA İLƏ ORKESTR ÜÇÜN)

TAR İLƏ F-NO ÜÇÜN KÖÇÜRMƏ

I

C. CAHANGİROV

(1921 - 1992)

Allegro

Tar

ff

F-no

f

4

7

10

Musical score for measures 10-12. The system includes a treble clef staff with a 7/8 time signature, a piano staff with a 3/4 time signature, and a bass clef staff with a 3/4 time signature. The key signature has two flats. Measure 10 features a complex rhythmic pattern in the treble clef with a 'V' marking. Measure 11 has a circled '1' above it. Measure 12 shows a change to a 2/4 time signature.

13

Musical score for measures 13-15. The system includes a treble clef staff with a 2/4 time signature, a piano staff with a 2/4 time signature, and a bass clef staff with a 2/4 time signature. The key signature has two flats. Measure 13 has a circled '1' above it. Measure 14 has a circled '2' above it. Measure 15 has a circled '1' above it. The piano accompaniment consists of chords and moving lines in both hands.

16

Musical score for measures 16-18. The system includes a treble clef staff with a 7/8 time signature, a piano staff with a 7/8 time signature, and a bass clef staff with a 7/8 time signature. The key signature has two flats. Measure 16 features a complex rhythmic pattern in the treble clef. Measure 17 has a circled '1' above it. Measure 18 has a circled '2' above it. The piano accompaniment features chords and moving lines in both hands.

19

Musical score for measures 19-21. The system includes a treble clef staff with a 7/8 time signature, a piano staff with a 7/8 time signature, and a bass clef staff with a 7/8 time signature. The key signature has two flats. Measure 19 features a complex rhythmic pattern in the treble clef. Measure 20 has a circled '1' above it. Measure 21 has a circled '2' above it. The piano accompaniment features chords and moving lines in both hands.

22

2

Musical score for measures 22-24. The system includes a grand staff with piano and forte dynamics.

25

Musical score for measures 25-27. The system includes a grand staff with piano and forte dynamics, and a time signature change to 2/4.

28

Musical score for measures 28-29. The system includes a grand staff with piano and forte dynamics, and an 8va marking.

30

Musical score for measures 30-31. The system includes a grand staff with piano and forte dynamics, and an 8va marking.

33

3

Musical score for measures 33-34. The system includes a treble clef staff with a forte (*f*) dynamic and an *8va-1* marking, and a grand staff (treble and bass clefs) with a piano (*p*) dynamic. The key signature has two flats and the time signature is 3/4.

35

Musical score for measures 35-37. The system includes a treble clef staff with a piano (*p*) dynamic and a fermata, and a grand staff with a piano (*p*) dynamic. The key signature has two flats and the time signature is 3/4.

38

Musical score for measures 38-40. The system includes a treble clef staff with a fermata and a first ending bracket (1), and a grand staff. The key signature has two flats and the time signature changes to 2/4.

41

4

Musical score for measures 41-43. The system includes a treble clef staff with a mezzo-forte (*mf*) dynamic, a fermata, and triplet markings (3), and a grand staff. The key signature has two flats and the time signature is 2/4.

44

Musical score for measures 44-46. The score is in 3/4 time with a key signature of two flats. It features a piano accompaniment with a steady eighth-note bass line and a treble line with chords and moving lines. The right hand has a melodic line with some grace notes. Dynamics include *f* and *p cresc. poco a poco*.

47

Musical score for measures 47-49. The score continues in 3/4 time with two flats. It features a piano accompaniment with a steady eighth-note bass line and a treble line with chords and moving lines. The right hand has a melodic line with some grace notes. Dynamics include *ff*.

50 5

Musical score for measures 50-52. The score continues in 3/4 time with two flats. It features a piano accompaniment with a steady eighth-note bass line and a treble line with chords and moving lines. The right hand has a melodic line with some grace notes. Dynamics include *ff*.

53

Musical score for measures 53-55. The score continues in 3/4 time with two flats. It features a piano accompaniment with a steady eighth-note bass line and a treble line with chords and moving lines. The right hand has a melodic line with some grace notes. Dynamics include *ff*.

56

Musical score for measures 56-58. The piece is in 12/8 time with a key signature of two flats. The upper staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes. The lower staff contains a bass line with eighth and sixteenth notes, including some rests and a fermata at the end of measure 58.

59

6

Musical score for measures 59-61. Measure 59 is marked with a box containing the number 6. The upper staff features a melodic line with slurs and accents, marked with a piano (*p*) dynamic. The lower staff consists of chords and descending eighth notes, marked with a pianissimo (*pp*) dynamic.

62

Musical score for measures 62-64. The upper staff has a melodic line with slurs. The lower staff features a bass line with eighth notes, marked with a forte (*f*) dynamic.

65

Musical score for measures 65-67. The upper staff has a melodic line with slurs and accents, marked with mezzo-piano (*mp*) and mezzo-forte (*mf*) dynamics. The lower staff consists of chords and eighth notes, marked with mezzo-piano (*mp*) dynamic.

68

Musical score for measures 68-70. The piece is in 3/4 time with a key signature of two flats. The first system (measures 68-70) features a piano introduction with a forte (*f*) dynamic and a crescendo (*cresc.*). The piano part consists of chords and arpeggiated figures, while the right hand has a melodic line with slurs and accents. The second system (measures 71-72) continues the piano part with a crescendo (*cresc.*) and features a melodic line in the right hand with slurs and accents.

71

7

Musical score for measures 71-75. The piece is in 3/4 time with a key signature of two flats. The first system (measures 71-72) features a piano introduction with a forte (*f*) dynamic and a crescendo (*cresc.*). The piano part consists of chords and arpeggiated figures, while the right hand has a melodic line with slurs and accents. The second system (measures 73-75) continues the piano part with a piano (*p*) dynamic and features a melodic line in the right hand with slurs and accents.

76

Musical score for measures 76-80. The piece is in 3/4 time with a key signature of two flats. The first system (measures 76-80) features a piano introduction with a piano (*p*) dynamic and a crescendo (*cresc.*). The piano part consists of chords and arpeggiated figures, while the right hand has a melodic line with slurs and accents. The second system (measures 81-82) continues the piano part with a piano (*p*) dynamic and features a melodic line in the right hand with slurs and accents.

81

8

Musical score for measures 81-85. The piece is in 3/4 time with a key signature of two flats. The first system (measures 81-82) features a piano introduction with a mezzo-forte (*mf*) dynamic and a crescendo (*cresc.*). The piano part consists of chords and arpeggiated figures, while the right hand has a melodic line with slurs and accents. The second system (measures 83-85) continues the piano part with a mezzo-forte (*mf*) dynamic and features a melodic line in the right hand with slurs and accents.

86

9

Musical score for measures 86-90. The system consists of three staves: a vocal line in 12/8 time with a key signature of two flats, and a piano accompaniment in grand staff. The piano part features a steady eighth-note bass line in the left hand and chords in the right hand. A first ending bracket is present at the end of the system.

91

Musical score for measures 91-95. The system consists of three staves. The piano part includes dynamic markings *f* (forte) and *p* (piano). The right hand plays chords, while the left hand has a rhythmic eighth-note pattern.

96

Musical score for measures 96-99. The system consists of three staves. The piano part continues with the eighth-note bass line and chords. The system concludes with a double bar line.

10

100

Musical score for measures 100-103. The system consists of three staves. The piano part includes the dynamic marking *mf* (mezzo-forte). The right hand features chords and melodic fragments, while the left hand maintains the eighth-note bass line.

104

11

Musical score for measures 104-107. The system includes a vocal line in 12/8 time and a piano accompaniment in G minor. The piano part features a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand. A dynamic marking *f* is present in the second measure of the piano part.

108

Musical score for measures 108-111. The system includes a vocal line in 12/8 time and a piano accompaniment in G minor. The piano part features a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand.

112

Musical score for measures 112-116. The system includes a vocal line in 12/8 time and a piano accompaniment in G minor. The piano part features a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand.

117

Musical score for measures 117-120. The system includes a vocal line in 12/8 time and a piano accompaniment in G minor. The piano part features a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand. Dynamic markings *cresc.* and *ff* are present. Fingerings 2, 1, and (1) are indicated in the vocal line.

12 Animato

122 (3) *ff*

Musical score for measures 122-126. The right hand has a melodic line with a triplet of eighth notes at measure 122. The left hand has a steady accompaniment of chords. Dynamics include *ff*.

127 (3) *b^V*

Musical score for measures 127-131. The right hand has a melodic line with a triplet of eighth notes at measure 127 and accents. The left hand has a steady accompaniment of chords. Dynamics include *b^V*.

132 13 (3) *f*

Musical score for measures 132-135. Measure 132 is a rest. Measure 133 starts with a triplet of eighth notes. Measure 134 has a triplet of eighth notes. Measure 135 has a triplet of eighth notes. Dynamics include *f*.

136 (3) *mf*

Musical score for measures 136-139. Measure 136 is a rest. Measure 137 has a triplet of eighth notes. Measure 138 has a triplet of eighth notes. Measure 139 has a triplet of eighth notes. Dynamics include *mf*.

139

ff

mf

p

142

p

145 **14**

f

ff

p

148

p

151

Musical score for measures 151-153. The system consists of three staves: a vocal line in 12/8 time with a key signature of two flats, and a piano accompaniment with treble and bass clefs. The piano part features a rhythmic pattern of eighth notes in the bass and a melody in the treble.

154

Musical score for measures 154-156. Measure 155 contains a boxed number '15'. The system consists of three staves: a vocal line in 12/8 time with a key signature of two flats, and a piano accompaniment with treble and bass clefs. The piano part features a rhythmic pattern of eighth notes in the bass and a melody in the treble.

157

Musical score for measures 157-159. The system consists of three staves: a vocal line in 12/8 time with a key signature of two flats, and a piano accompaniment with treble and bass clefs. The piano part features a rhythmic pattern of eighth notes in the bass and a melody in the treble.

160

Musical score for measures 160-163. The system consists of three staves: a vocal line in 12/8 time with a key signature of two flats, and a piano accompaniment with treble and bass clefs. The piano part features a rhythmic pattern of eighth notes in the bass and a melody in the treble.

164

Musical score for measures 164-167. The system includes a vocal line in 12/8 time and a piano accompaniment. The piano part features a steady eighth-note bass line in the left hand and chords in the right hand. Dynamics include *mf* and *p*.

168

16

Musical score for measures 168-171. The system includes a vocal line and piano accompaniment. Measure 168 is marked with a box containing the number 16. Dynamics include *mf* and *p*.

172

(3)
1.

Musical score for measures 172-175. The system includes a vocal line and piano accompaniment. Measure 172 is marked with a box containing (3) and 1. The piano part has a more active bass line.

176

17

Musical score for measures 176-179. The system includes a piano accompaniment. Measure 176 is marked with a box containing the number 17. Dynamics include *p*.

Musical score for measures 180-184. The piece is in a key with three flats (B-flat major or D-flat minor) and common time. The right hand features a melodic line with some rests, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment. A *rit.* (ritardando) marking is present in measure 182.

185 **18** a tempo

Musical score for measures 185-188. The right hand has a melodic line with slurs, and the left hand has a rhythmic accompaniment. *pp* (pianissimo) markings are placed in measures 185 and 188.

189

Musical score for measures 189-190. The right hand has a melodic line with a slur, and the left hand has a rhythmic accompaniment.

191

Musical score for measures 191-193. The right hand has a melodic line with a slur, and the left hand has a rhythmic accompaniment.

194

19

Musical score for measures 194-196. The right hand has a melodic line with a slur, and the left hand has a rhythmic accompaniment. A *cresc. poco a poco* (crescendo poco a poco) marking is present in measure 195.

197

Musical score for measures 197-200. The right hand has a melodic line with a slur, and the left hand has a rhythmic accompaniment.

Musical score for measures 199-201. Measure 199 is in 12/8 time. Measure 200 changes to 3/4 time. Measure 201 is in common time (C). The score includes piano (*p*) and forte (*f*) dynamics and an 8va marking.

Cadenza

Musical score for measures 202-203. Measure 202 is in 12/8 time. Measure 203 is in common time (C). The score includes piano (*p*) and fortissimo (*ff*) dynamics and an 8va marking.

Musical score for measures 204-206. Measure 204 is in 12/8 time. Measure 205 is in common time (C). Measure 206 is in 12/8 time. The score includes piano (*p*) and forte (*f*) dynamics.

Musical score for measures 207-209. Measure 207 is in 12/8 time. Measure 208 is in common time (C). Measure 209 is in 12/8 time. The score includes piano (*p*) and mezzo-forte (*mf*) dynamics and trills (*tr*).

Musical score for measures 210-211. Measure 210 is in 12/8 time. Measure 211 is in common time (C). The score includes a sextuplet marking (*6*) and trills (*tr*).

213

216

poco a poco animato

219

ad libitum

223

227

232

236

240

245

250

254

257

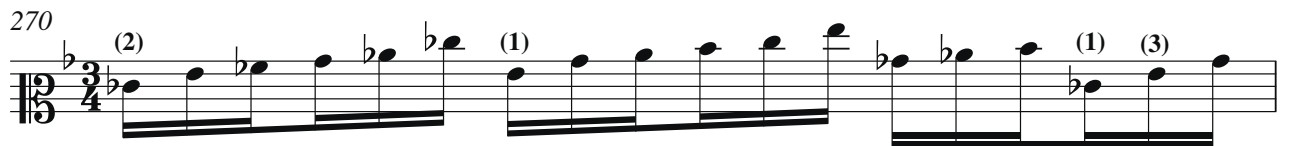
260

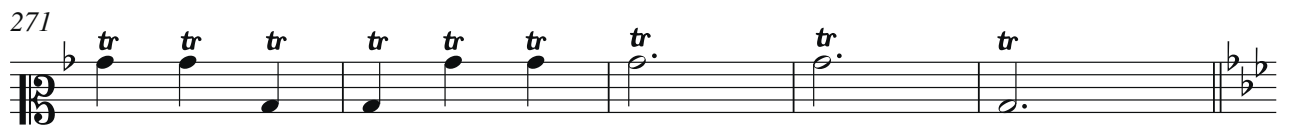
262

265

268 *ff*

269

270

271 *tr*

276 *p*

281

21

Musical score for measures 281-285. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and the time signature is 12/8. The piano part features a steady eighth-note accompaniment in the right hand and a bass line with occasional chords in the left hand.

286

Musical score for measures 286-290. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features a more active right hand with eighth-note patterns and chords, while the left hand continues with a bass line.

291

Musical score for measures 291-295. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features a right hand with eighth-note patterns and chords, and a left hand with a bass line.

296

22

Musical score for measures 296-300. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features a right hand with eighth-note patterns and chords, and a left hand with a bass line.

301

23

306

311

2. (1)

316

24

Animato

320

324

329

334

25

338

26

Musical score for measures 338-341. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features a triplet of eighth notes in the right hand and a triplet of eighth notes in the left hand, both marked with a forte (*f*) dynamic. A piano (*p*) dynamic is also indicated in the piano part.

342

Musical score for measures 342-345. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features a triplet of eighth notes in the right hand and a triplet of eighth notes in the left hand, both marked with a forte (*f*) dynamic. A piano (*p*) dynamic is also indicated in the piano part.

346

27

Musical score for measures 346-349. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features a triplet of eighth notes in the right hand and a triplet of eighth notes in the left hand, both marked with a forte (*f*) dynamic. A piano (*p*) dynamic is also indicated in the piano part.

350

Musical score for measures 350-353. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features a triplet of eighth notes in the right hand and a triplet of eighth notes in the left hand, both marked with a forte (*f*) dynamic. A piano (*p*) dynamic is also indicated in the piano part.

353

mf

mf

358

28

mf

362

f

f

365

f

368

29

371

374

30

377

379

Musical score for measures 379-380. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line starts with a melodic phrase in measure 379 and has a whole rest in measure 380. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and a bass line in the left hand. An *8va* marking is present above the right-hand piano part in measure 380.

381

Musical score for measures 381-382. The vocal line has a whole rest in measure 381 and a melodic phrase in measure 382. The piano accompaniment consists of a continuous eighth-note pattern in the right hand and a bass line in the left hand. A dynamic marking of *f* is placed above the piano part in measure 382. A circled number (2) is above the vocal line in measure 382.

383

Musical score for measures 383-385. The vocal line has a whole rest in measure 383 and a melodic phrase in measure 384. The piano accompaniment features a complex rhythmic pattern in the right hand and a bass line in the left hand. An *8va* marking is above the right-hand piano part in measure 384. A circled number 31 is above the vocal line in measure 384. A dynamic marking of *p* is placed below the piano part in measure 385.

386

Musical score for measures 386-388. The vocal line has a whole rest in measure 386 and a melodic phrase in measure 387. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and a bass line in the left hand. A dynamic marking of *ff* is placed below the piano part in measure 387.

389

Musical score for measures 389-391. The score is in 12/8 time and features a vocal line and a piano accompaniment. The piano part consists of a steady eighth-note accompaniment in the right hand and a bass line in the left hand. The vocal line has a melodic contour with some grace notes.

392

32

Musical score for measures 392-394. This system includes a boxed measure number '32' above the first measure. The piano accompaniment is marked with a piano (*p*) dynamic. The right hand continues with eighth-note patterns, while the left hand provides harmonic support with chords.

395

Musical score for measures 395-397. The piano accompaniment continues with consistent eighth-note patterns in the right hand and chords in the left hand.

398

33

Musical score for measures 398-400. This system includes a boxed measure number '33' above the first measure. The piano accompaniment features a more complex texture with chords and grace notes in the right hand, and a bass line in the left hand.

Musical score for measures 400-402. The system consists of three staves: a treble clef staff with a 12/8 time signature, a grand staff (treble and bass clefs), and a bass clef staff. Measure 400 features a first ending bracket labeled (1) over the treble staff. The music is in a key with two flats and a 12/8 time signature.

Musical score for measures 403-404. The system consists of three staves: a treble clef staff with a 12/8 time signature, a grand staff, and a bass clef staff. The music continues in the same key and time signature as the previous system.

Musical score for measures 405-406. The system consists of three staves: a treble clef staff with a 12/8 time signature, a grand staff, and a bass clef staff. Measure 405 includes a first ending bracket labeled 34. At the start of measure 406, the time signature changes to 3/4. A dynamic marking *p* (piano) is present in measure 406.

Musical score for measures 407-410. The system consists of three staves: a treble clef staff with a 12/8 time signature, a grand staff, and a bass clef staff. Measure 407 features a trill (tr) over a dotted quarter note in the treble staff. The system concludes with a double bar line and a common time signature (C).

411

1

413

a tempo

rit.

p

a tempo

p

416

420

f

Musical score for measures 424-426. The piece is in 12/8 time and B-flat major. Measure 424 features a piano (*p*) triplet of eighth notes in the right hand. Measure 425 continues the triplet. Measure 426 features a forte (*f*) octave passage (*8va*) in the right hand.

Musical score for measures 427-428. Measure 427 features a forte (*f*) triplet of eighth notes in the right hand. Measure 428 features an octave passage (*8va-1*) in the right hand.

Musical score for measures 429-430. Measure 429 features a piano (*p*) crescendo (*cresc.*) in the right hand. Measure 430 continues the piano (*p*) texture.

Musical score for measures 431-432. Measure 431 features a forte (*f*) in the right hand. Measure 432 features a mezzo-piano (*mp*) in the right hand.

434

Musical score for measures 434-435. The system consists of three staves: a single treble clef staff at the top and a grand staff (treble and bass clefs) below. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. Measure 434 features a continuous eighth-note melody in the treble staff. The grand staff accompaniment consists of chords in the right hand and a bass line in the left hand. A dynamic marking of *mp* is present in the first measure of the grand staff. Measure 435 shows a continuation of the melody and accompaniment, ending with a double bar line.

436

Musical score for measures 436-438. The system consists of three staves: a single treble clef staff at the top and a grand staff (treble and bass clefs) below. The key signature is two flats, and the time signature is 2/4. Measure 436 begins with a treble clef staff containing a melody of eighth notes. A box containing the number "36" is positioned above the first measure. The grand staff accompaniment features chords in the right hand and a bass line in the left hand. Measure 437 continues the melody and accompaniment. Measure 438 concludes the system with a double bar line.

439

Musical score for measures 439-440. The system consists of three staves: a single treble clef staff at the top and a grand staff (treble and bass clefs) below. The key signature is two flats, and the time signature is 2/4. Measure 439 features a melody in the treble staff with triplets indicated by "(3)" and "3.". The grand staff accompaniment includes chords in the right hand and a bass line in the left hand. A dynamic marking of *pp* is present in the first measure of the grand staff. Measure 440 continues the melody and accompaniment, ending with a double bar line.

441

Musical score for measures 441-442. The system consists of three staves: a single treble clef staff at the top and a grand staff (treble and bass clefs) below. The key signature is two flats, and the time signature is 2/4. Measure 441 features a melody in the treble staff. The grand staff accompaniment includes chords in the right hand and a bass line in the left hand. A dynamic marking of *pp* is present in the first measure of the grand staff. A dashed line labeled "8va" spans across the grand staff in the first measure. Measure 442 concludes the system with a double bar line.

443

Musical score for measures 443-444. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line starts with a melodic phrase in 3/4 time, followed by a rest. The piano accompaniment features a treble clef with a series of chords marked *8va* and a bass clef with a rhythmic accompaniment. A dynamic marking of *ff* is present.

445

37

Musical score for measures 445-446. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line has a rest followed by a melodic phrase. The piano accompaniment features a treble clef with chords marked *8va* and a bass clef with a rhythmic accompaniment. Dynamic markings of *ff* are present.

447

Musical score for measures 447-448. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line consists of a series of notes. The piano accompaniment features a treble clef with chords marked *8va* and a bass clef with a rhythmic accompaniment.

449

Musical score for measures 449-450. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line has a rest followed by a melodic phrase. The piano accompaniment features a treble clef with chords marked *8va* and a bass clef with a rhythmic accompaniment. Dynamic markings of *ff* are present.

II

Andante

F-no

5

10

15

18 2

cresc. *ff*

21

pp

24 (1) sarı simdə

p

28 3

p

Musical score for measures 32-35. The system consists of three staves: a treble clef staff with a 3/8 time signature, a bass clef staff, and a grand staff (treble and bass clefs). The key signature has one sharp (F#). The first staff begins with a *mf* dynamic marking. The music features a melodic line in the treble clef and a bass line in the bass clef, with a grand staff accompaniment. Measure 35 ends with a fermata.

36 4

Musical score for measures 36-39. The system consists of three staves: a treble clef staff with a 3/8 time signature, a bass clef staff, and a grand staff. The key signature has one sharp (F#). The first staff begins with a *f* dynamic marking. It includes a triplet of eighth notes in measure 36 and a first ending bracket in measure 39. The music features a melodic line in the treble clef and a bass line in the bass clef, with a grand staff accompaniment.

40

Musical score for measures 40-43. The system consists of three staves: a treble clef staff with a 3/8 time signature, a bass clef staff, and a grand staff. The key signature has one sharp (F#). The first staff begins with a *mp* dynamic marking. It includes a triplet of eighth notes in measure 43. The music features a melodic line in the treble clef and a bass line in the bass clef, with a grand staff accompaniment.

44 5

Musical score for measures 44-47. The system consists of three staves: a treble clef staff with a 3/8 time signature, a bass clef staff, and a grand staff. The key signature has one sharp (F#). The first staff begins with a *f* dynamic marking. It includes two triplet markings in measure 47. The music features a melodic line in the treble clef and a bass line in the bass clef, with a grand staff accompaniment.

47

cresc. poco a poco

6

(1)

6

50

53

7

3

f *p*

56

p

3 3

3 3

3 3

3 3

8 Piu mosso

Musical score for measures 59-62. The system includes a treble clef staff with a 12/8 time signature and a key signature of one sharp (F#). The right hand features a melodic line with a trill in measure 59 and a descending eighth-note scale in measure 60. The left hand provides harmonic support with chords and moving lines. A fingering '5' is indicated in measure 59.

Musical score for measures 63-66. The right hand continues the melodic line with a forte (*f*) dynamic. The left hand features a series of chords in the right hand and a steady eighth-note accompaniment in the left hand, marked mezzo-piano (*mp*).

Musical score for measures 67-70. The right hand includes a trill (*tr.*) in measure 67 and a descending eighth-note scale in measure 68. The left hand features a series of chords in the right hand and a steady eighth-note accompaniment in the left hand, marked fortissimo (*ff*). A fingering '7' is indicated in measure 68.

Musical score for measures 71-74. The right hand continues the melodic line with a descending eighth-note scale in measure 71. The left hand features a series of chords in the right hand and a steady eighth-note accompaniment in the left hand.

75

10

79

84

11

89

Musical score for measures 94-98. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features a dynamic marking of *f* (forte) in the second measure of the system.

Musical score for measures 99-102. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features a dynamic marking of *f* (forte) in the second measure of the system.

Musical score for measures 103-106. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features a dynamic marking of *fff* (fortissimo) in the second measure of the system. An *8va* marking is present above the vocal line.

Musical score for measures 107-110. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features dynamic markings of *mp* (mezzo-piano), *p* (piano), and *pp* (pianissimo). A trill *tr* is marked above the vocal line in the first measure.

111 *ad libitum*

6 9

114 **14**

pp *p*

117

120

mf (2)

123

15

Musical score for measures 123-125. The system consists of three staves: a treble clef staff with a 3/8 time signature, and a grand staff (treble and bass clefs). The key signature has one sharp (F#). Measure 123 features a treble staff with eighth notes and a grand staff with chords and eighth notes. Measure 124 has a treble staff with a half note and a grand staff with chords. Measure 125 has a treble staff with a half note and a grand staff with chords. A box containing the number '15' is positioned above measure 124.

126

Musical score for measures 126-128. The system consists of three staves: a treble clef staff with a 3/8 time signature, and a grand staff (treble and bass clefs). The key signature has one sharp (F#). Measure 126 features a treble staff with eighth notes and a grand staff with chords and eighth notes. Measure 127 has a treble staff with eighth notes and a grand staff with chords. Measure 128 has a treble staff with eighth notes and a grand staff with chords.

129

Musical score for measures 129-131. The system consists of three staves: a treble clef staff with a 3/8 time signature, and a grand staff (treble and bass clefs). The key signature has one sharp (F#). Measure 129 features a treble staff with eighth notes, including a sixteenth-note sextuplet marked with a '6' and a slur, and a grand staff with chords and eighth notes. Measure 130 has a treble staff with eighth notes, including another sixteenth-note sextuplet marked with a '6' and a slur, and a grand staff with chords. Measure 131 has a treble staff with eighth notes and a grand staff with chords.

132

16

Musical score for measures 132-134. The system consists of three staves: a treble clef staff with a 3/8 time signature, and a grand staff (treble and bass clefs). The key signature has one sharp (F#). Measure 132 features a treble staff with a whole rest and a grand staff with chords and eighth notes. Measure 133 has a treble staff with chords and a grand staff with chords and eighth notes. Measure 134 has a treble staff with chords and a grand staff with chords and eighth notes. A dynamic marking 'f' is present in the grand staff of measure 132.

135

Musical score for measures 135-137. The system consists of a grand staff with a treble clef and a bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 12/8. The music features complex chordal textures and melodic lines in both hands.

138

Musical score for measures 138-140. The system continues with the grand staff notation. The music shows a continuation of the complex textures from the previous measures, with some melodic movement in the bass line.

141

17 a tempo

Musical score for measures 141-144. The system includes dynamic markings: *p* (piano) at the start, *rit.* (ritardando) with a hairpin symbol in the middle, and *pp* (pianissimo) towards the end. The music features sustained chords and a steady bass line.

145

Musical score for measures 145-147. The system includes a dynamic marking of *mp* (mezzo-piano) above the treble staff. The music features long, sustained chords in the treble and a simple bass line.

150

Musical score for measures 150-152. The system consists of three staves: a vocal line in 3/8 time with a key signature of one sharp (F#), and a piano accompaniment with two staves. The piano part features a simple harmonic accompaniment with a bass line of quarter notes and a treble line of chords.

153

18

sarı simdə

Musical score for measures 153-157. The system consists of three staves. The vocal line (top) begins with a piano (*p*) dynamic. The piano accompaniment (bottom two staves) features a *pp* dynamic and a rhythmic pattern of eighth notes in the bass line with chords in the treble. The key signature remains one sharp.

158

Musical score for measures 158-162. The system consists of three staves. The vocal line (top) has a melodic line with some rests. The piano accompaniment (bottom two staves) continues with a rhythmic pattern of eighth notes in the bass line and chords in the treble. The key signature remains one sharp.

163

Musical score for measures 163-167. The system consists of three staves. The vocal line (top) has a melodic line with some rests. The piano accompaniment (bottom two staves) features a more complex texture with overlapping lines and chords. The key signature remains one sharp.

III

Vivace

167

f

Musical score for measures 167-170. The piece is in 6/8 time and B-flat major. Measure 167 starts with a forte (*f*) dynamic. The right hand features a series of chords and a melodic line, while the left hand provides a rhythmic accompaniment.

170

Musical score for measures 170-173. The right hand continues with a series of chords and a melodic line, while the left hand provides a rhythmic accompaniment.

174

1

Musical score for measures 174-177. A first ending bracket labeled '1' spans measures 174 and 175. The right hand features a series of chords and a melodic line, while the left hand provides a rhythmic accompaniment.

178

Musical score for measures 178-181. The right hand features a series of chords and a melodic line, while the left hand provides a rhythmic accompaniment.

182

2 *8va*

187

f

p

191

f

194

1

197

3

Musical score for measures 197-199. The top staff is a single melodic line in 12/8 time with a key signature of two flats. The bottom two staves are piano accompaniment. A circled '3' is above the first measure, and a '1' is above the final note of the first staff.

200

ff

Musical score for measures 200-203. The top staff is a single melodic line in 12/8 time with a key signature of two flats. The bottom two staves are piano accompaniment. The dynamic marking *ff* is present. The piano part features triplets in both hands.

204

4

Musical score for measures 204-207. The top staff is a single melodic line in 12/8 time with a key signature of two flats. The bottom two staves are piano accompaniment. A circled '4' is above the first measure. The piano part features a triplet in the first measure and a 'V' marking above it.

208

tr
p.

Musical score for measures 208-211. The top staff is a single melodic line in 12/8 time with a key signature of two flats. The bottom two staves are piano accompaniment. The dynamic marking *p.* is present. The piano part features a tremolo in the first measure.

212

tr ~~~~~

5

Musical score for measures 212-215. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line starts with a trill (*tr*) and a fermata. The piano accompaniment features a complex rhythmic pattern with many sixteenth notes and rests. A dynamic marking of *ff* is present above the piano part.

216

Musical score for measures 216-219. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line continues with a melodic line. The piano accompaniment has a similar rhythmic pattern to the previous system. A dynamic marking of *tr* is present above the piano part.

220

Musical score for measures 220-223. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line has a melodic line with a fermata. The piano accompaniment features a complex rhythmic pattern. A dynamic marking of *p cresc.* is present below the piano part.

224

6

sarı simdø

(3)

Musical score for measures 224-227. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line starts with a melodic line. The piano accompaniment has a simpler rhythmic pattern. Dynamic markings of *ff* and *p* are present.

Musical score for measures 228-231. The system includes a vocal line in 12/8 time and a piano accompaniment. The piano part features a steady eighth-note bass line in the left hand and chords in the right hand. Measure 231 contains a fermata over the vocal line.

7

(3)

Musical score for measures 232-235. Measure 232 includes a fermata over the vocal line. Measure 233 has a fermata over the piano accompaniment. Measure 234 features a triplet of eighth notes in the vocal line. Measure 235 has a fermata over the piano accompaniment.

(2)

8

Musical score for measures 236-239. Measure 236 includes a fermata over the vocal line. Measure 237 has a fermata over the piano accompaniment. Measure 238 features a fortissimo (*ff*) dynamic marking and a crescendo hairpin. Measure 239 has a fermata over the piano accompaniment.

Musical score for measures 240-243. Measures 240-241 are rests for both parts. Measure 242 features a fermata over the piano accompaniment. Measure 243 has a fermata over the piano accompaniment.

244

9

Musical score for measures 244-247. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The key signature has two flats, and the time signature is 12/8. The piano part features a steady eighth-note accompaniment in the bass and chords in the treble. Dynamics include *p* (piano) and *p cresc.* (piano crescendo).

248

Musical score for measures 248-251. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The piano part continues with eighth-note accompaniment and chords. Dynamics include *p cresc.* (piano crescendo) and *1* (first ending).

252

Musical score for measures 252-254. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features a more active accompaniment with sixteenth notes. Dynamics include *ff* (fortissimo) and *rit.* (ritardando).

255

a tempo

Musical score for measures 255-258. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features a steady eighth-note accompaniment. Dynamics include *f* (forte) and *a tempo* (ad tempo).

11

Musical score for measures 259-261. The system includes a treble clef staff with a 12/8 time signature and a key signature of two flats. The right hand features a continuous eighth-note pattern. The left hand consists of chords and eighth-note accompaniment. Dynamics include *f* (forte) and *p* (piano). Measure 261 contains a first ending bracket labeled (1).

Musical score for measures 262-264. The system includes a treble clef staff with a 12/8 time signature and a key signature of two flats. The right hand features a continuous eighth-note pattern. The left hand consists of chords and eighth-note accompaniment.

12

Musical score for measures 265-267. The system includes a treble clef staff with a 12/8 time signature and a key signature of two flats. The right hand features a continuous eighth-note pattern. The left hand consists of chords and eighth-note accompaniment. Measure 267 contains a first ending bracket labeled (1).

Musical score for measures 268-270. The system includes a treble clef staff with a 12/8 time signature and a key signature of two flats. The right hand features a continuous eighth-note pattern. The left hand consists of chords and eighth-note accompaniment. Measure 268 contains a triplet of eighth notes marked with a '3' and a slur. Measure 270 contains a first ending bracket labeled (1).

271

2.
12 1

13

ff

ff

ff

274

1. (2) (1) (3)

ff

ff

ff

278

14

f

p

282

286

Musical score for measures 286-289. The system includes a vocal line in 12/8 time and a piano accompaniment. The piano part features a rhythmic pattern of eighth notes in the bass clef and chords in the treble clef.

290

15

Musical score for measures 290-293. Measure 290 is marked with a box containing the number 15. The piano part includes a melodic line in the treble clef and a rhythmic accompaniment in the bass clef.

294

Musical score for measures 294-297. The piano part features a melodic line in the treble clef and a rhythmic accompaniment in the bass clef. A dynamic marking of *f* (forte) is present in measure 295.

298

16

Musical score for measures 298-301. Measure 298 is marked with a box containing the number 16. The piano part includes a melodic line in the treble clef and a rhythmic accompaniment in the bass clef. A dynamic marking of *p* (piano) is present in measure 299.

302

Musical score for measures 302-305. The system consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is in 12/8 time and features a melodic line with eighth and quarter notes. The piano accompaniment is in 12/8 time and features a bass line with eighth notes and chords in the right hand. The dynamic marking *mf* is present.

306

17

Musical score for measures 306-309. The system consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is in 12/8 time and features a melodic line with eighth and quarter notes, including a fermata. The piano accompaniment is in 12/8 time and features a bass line with eighth notes and chords in the right hand. The dynamic marking *f* is present.

310

Musical score for measures 310-313. The system consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is in 12/8 time and features a melodic line with eighth and quarter notes. The piano accompaniment is in 12/8 time and features a bass line with eighth notes and chords in the right hand. The dynamic marking *p* is present.

314

Musical score for measures 314-317. The system consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is in 12/8 time and features a melodic line with eighth and quarter notes, including a fermata. The piano accompaniment is in 12/8 time and features a bass line with eighth notes and chords in the right hand.

Meno mosso

Musical score for measures 317-319. The top staff is a single melodic line in bass clef with eighth-note patterns. The bottom staff is a piano accompaniment with chords in the right hand and eighth notes in the left hand. The tempo is 'Meno mosso'.

19

tr

f(p)

Musical score for measures 320-322. Measure 320 has a repeat sign. Measure 321 has a trill (*tr*) and dynamic marking *f(p)*. Measure 322 is a whole rest. The piano accompaniment continues with eighth notes in the left hand.

tr

tr

tr

tr

Musical score for measures 323-326. The top staff has four measures of eighth-note patterns with trills (*tr*) above each. The piano accompaniment is empty.

20

tr

Musical score for measures 327-330. Measure 329 has a trill (*tr*). The top staff has eighth-note patterns. The piano accompaniment is empty.

330

tr

21

Musical score for measures 330-332. Measure 330 features a trill in the right hand. Measure 331 has a forte (*f*) dynamic in the left hand. Measure 332 has accents in both hands.

333

Musical score for measures 333-335. Measure 333 has a forte (*f*) dynamic in the left hand. Measure 334 has accents in both hands. Measure 335 has a repeat sign.

336

22

Musical score for measures 336-338. Measure 336 has a 6/8 time signature change. Measure 337 has a 6/8 time signature change. Measure 338 has accents in both hands.

339

Musical score for measures 339-341. Measure 339 has a 12/8 time signature change. Measure 340 has accents in both hands. Measure 341 has accents in both hands.

23

Musical score for measures 342-345. The system includes a treble clef staff with a 12/8 time signature and a piano accompaniment with treble and bass clefs. Measure 342 is a whole rest. Measure 343 has a piano (*p*) accompaniment. Measure 344 has a forte (*f*) melodic line in the treble and piano accompaniment. Measure 345 continues the piano accompaniment.

346

Musical score for measures 346-348. The system includes a treble clef staff with a 12/8 time signature and a piano accompaniment with treble and bass clefs. Measure 346 has a melodic line in the treble and piano accompaniment. Measure 347 has a melodic line in the treble and piano accompaniment. Measure 348 has a melodic line in the treble and piano accompaniment.

349

Musical score for measures 349-351. The system includes a treble clef staff with a 12/8 time signature and a piano accompaniment with treble and bass clefs. Measure 349 has a melodic line in the treble and piano accompaniment. Measure 350 has a melodic line in the treble and piano accompaniment. Measure 351 has a melodic line in the treble and piano accompaniment.

352

24

Musical score for measures 352-354. The system includes a treble clef staff with a 12/8 time signature and a piano accompaniment with treble and bass clefs. Measure 352 has a melodic line in the treble and piano accompaniment. Measure 353 has a melodic line in the treble and piano accompaniment. Measure 354 has a melodic line in the treble and piano accompaniment.

356 (1)

Musical score for measures 356-358. Measure 356 features a treble clef with a 12/8 time signature and a key signature of two flats. The melody consists of eighth notes. The piano accompaniment includes chords in the right hand and single notes in the left hand.

359 25

Musical score for measures 359-360. Measure 359 has a treble clef and 9/8 time signature. Measure 360 has a treble clef and 6/8 time signature. The piano part features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and chords in the left hand.

361 *ff* dim.

Musical score for measures 361-363. Measure 361 has a treble clef and 12/8 time signature. Measure 362 has a treble clef and 9/8 time signature. Measure 363 has a treble clef and 6/8 time signature. The piano part features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and chords in the left hand. The dynamic marking *ff* dim. is present.

364 26 *p* *ff*

Musical score for measures 364-366. Measure 364 has a treble clef and 12/8 time signature. Measure 365 has a treble clef and 9/8 time signature. Measure 366 has a treble clef and 6/8 time signature. The piano part features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and chords in the left hand. The dynamic markings *p* and *ff* are present.

Musical score for measures 367-369. The piece is in 12/8 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The score consists of a grand staff with a treble and bass clef. The melody is primarily in the right hand, featuring a sequence of eighth notes and chords. The left hand provides a steady accompaniment of eighth notes.

Musical score for measures 370-373. Measure 370 is marked with a box containing the number 27 and a dynamic marking of *f*. The right hand features a melodic line with first and second endings indicated by (1) and (2) above the notes. A trill is marked with a wavy line above a note in the right hand. The left hand continues with eighth-note accompaniment.

Musical score for measures 374-377. Measure 374 is marked with the number 374. Measure 377 is marked with a first ending (1) above the final note. The right hand melody consists of eighth notes and chords. The left hand accompaniment is consistent with the previous measures.

Musical score for measures 378-380. Measure 378 is marked with the number 378 and a dynamic marking of *p* with a *cresc.* (crescendo) instruction. The right hand features a rapid sixteenth-note scale-like passage. The left hand accompaniment remains in eighth notes.

381

28

sarı simdə

Musical score for measures 381-384. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line begins with a melodic phrase, followed by the lyrics "sarı simdə". The piano accompaniment features chords in the right hand and a simple bass line in the left hand. Dynamics include *f* (forte) and *p* (piano).

385

Musical score for measures 385-388. This system continues the piano accompaniment from the previous system, showing a sequence of chords in the right hand and a steady bass line in the left hand.

389

29

Musical score for measures 389-392. The vocal line resumes with a new melodic phrase. The piano accompaniment continues with chords and a bass line. Dynamics include *p* (piano).

393

Musical score for measures 393-396. The vocal line features a rapid, ascending melodic run. The piano accompaniment includes chords and a bass line. Dynamics include *p cresc.* (piano crescendo).

397

30

Musical score for measures 397-400. The score is in 12/8 time and B-flat major. Measure 397 features a complex rhythmic pattern in the right hand with eighth and sixteenth notes, while the left hand has a simple eighth-note accompaniment. Measure 398 is mostly rests. Measure 399 continues the left-hand accompaniment. Measure 400 shows a melodic phrase in the right hand and a corresponding accompaniment in the left hand.

400

Musical score for measures 400-403. Measure 400 is mostly rests. Measure 401 features a melodic phrase in the right hand and a corresponding accompaniment in the left hand. Measure 402 continues the melodic phrase in the right hand. Measure 403 features a melodic phrase in the right hand and a corresponding accompaniment in the left hand.

403

Musical score for measures 403-406. Measure 403 features a melodic phrase in the right hand and a corresponding accompaniment in the left hand. Measure 404 features a melodic phrase in the right hand and a corresponding accompaniment in the left hand. Measure 405 features a melodic phrase in the right hand and a corresponding accompaniment in the left hand. Measure 406 features a melodic phrase in the right hand and a corresponding accompaniment in the left hand.

31

406

Musical score for measures 406-409. Measure 406 features a melodic phrase in the right hand and a corresponding accompaniment in the left hand. Measure 407 features a melodic phrase in the right hand and a corresponding accompaniment in the left hand. Measure 408 features a melodic phrase in the right hand and a corresponding accompaniment in the left hand. Measure 409 features a melodic phrase in the right hand and a corresponding accompaniment in the left hand.

409

Musical score for measures 409-411. The system consists of three staves: a top staff with a treble clef and a 12/8 time signature, and a grand staff (treble and bass clefs) below it. The key signature has two flats. The top staff features a continuous eighth-note melody. The grand staff provides harmonic accompaniment with chords and moving lines in both hands.

412

Musical score for measures 412-414. The system consists of three staves: a top staff with a treble clef and a 12/8 time signature, and a grand staff (treble and bass clefs) below it. The key signature has two flats. The top staff continues the eighth-note melody. The grand staff accompaniment includes chords and moving lines, with some rests in the bass line.

415

32

Musical score for measures 415-416. The system consists of three staves: a top staff with a treble clef and a 9/8 time signature, and a grand staff (treble and bass clefs) below it. The key signature has two flats. A box containing the number '32' is positioned above the top staff. The top staff features a melody with eighth and sixteenth notes. The grand staff accompaniment includes chords and moving lines, with some rests in the bass line.

417

Musical score for measures 417-419. The system consists of three staves: a top staff with a treble clef and a 12/8 time signature, and a grand staff (treble and bass clefs) below it. The key signature has two flats. The top staff continues the eighth-note melody. The grand staff accompaniment includes chords and moving lines, with some rests in the bass line.

Musical score for measures 420-422. The system consists of three staves: a treble clef staff with a 12/8 time signature, and a grand staff (treble and bass clefs). The key signature has two flats. The treble staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes. The grand staff provides harmonic accompaniment with chords and moving lines.

423

Musical score for measures 423-426. The system consists of three staves: a treble clef staff with a 12/8 time signature, and a grand staff (treble and bass clefs). The key signature has two flats. The treble staff continues the melodic line. The grand staff accompaniment features a steady eighth-note pattern in the bass line and chords in the treble.

427

Musical score for measures 427-430. The system consists of three staves: a treble clef staff with a 12/8 time signature, and a grand staff (treble and bass clefs). The key signature has two flats. The treble staff features a triplet of eighth notes in measure 427, followed by a melodic line. The grand staff accompaniment includes chords and a bass line with eighth notes.

431

Musical score for measures 431-434. The system consists of three staves: a treble clef staff with a 12/8 time signature, and a grand staff (treble and bass clefs). The key signature has two flats. The treble staff begins with a triplet of eighth notes marked with a first fingering (1), followed by a melodic line. The grand staff accompaniment includes chords and a bass line with eighth notes. A forte (*f*) dynamic marking is present.

434

(3)

Musical score for measures 434-436. The top staff is a single melodic line in 9/8 time with a key signature of two flats. The piano accompaniment consists of chords in the right hand and single notes in the left hand. A dynamic marking 'p' is present in the piano part at measure 436.

437

35

Musical score for measures 437-438. The top staff continues the melodic line. The piano accompaniment features chords in the right hand and single notes in the left hand. A box containing the number '35' is located above the piano part at measure 437.

439

Musical score for measures 439-441. The top staff continues the melodic line. The piano accompaniment features chords in the right hand and single notes in the left hand. A dynamic marking 'f' is present in the piano part at measure 441.

442

Musical score for measures 442-445. The top staff continues the melodic line. The piano accompaniment features chords in the right hand and single notes in the left hand. A dynamic marking 'f' is present in the piano part at measure 442.

446 36

Musical score for measures 446-448. The system consists of three staves: a top staff with a 12/8 time signature and a key signature of two flats, and a grand staff (treble and bass clefs). The top staff features a complex rhythmic pattern with many sixteenth notes. The grand staff has a melody in the treble clef with eighth notes and rests, and a bass line in the bass clef with a long note and a melodic line.

449

Musical score for measures 449-451. The system consists of three staves. The top staff continues the 12/8 time signature and key signature, with a melodic line that ends in a flourish marked with a forte (*f*) dynamic. The grand staff continues with the treble clef melody and the bass line.

452

37

Musical score for measures 452-454. The system consists of three staves. The top staff shows a melodic line that ends with a fermata. The grand staff shows the continuation of the treble and bass lines. A forte (*ff*) dynamic marking is present in the bass line for the final measure.

455

Musical score for measures 455-457. The system consists of three staves. The top staff is mostly empty, indicating a rest for the melodic line. The grand staff features a complex accompaniment with chords in the treble clef and a rhythmic pattern in the bass clef.

458

Musical score for measures 458-459. The system consists of three staves: a single treble clef staff at the top, and a grand staff (treble and bass clefs) below. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). Measure 458 features a treble staff with a melodic line starting on a quarter rest, followed by eighth notes, and a dynamic marking of *f*. The grand staff has a whole rest in the treble and a half note in the bass. Measure 459 continues the melodic line in the treble staff and has whole rests in both grand staff staves.

460

Musical score for measures 460-463. The system consists of three staves. The key signature has two flats. Measure 460 has a treble staff with a quarter rest, followed by a melodic line starting with a dynamic marking of *ff*. The grand staff has a whole rest in the treble and a half note in the bass. Measure 461 has a whole rest in the treble and a half note in the bass. Measure 462 has a whole rest in the treble and a half note in the bass. Measure 463 has a treble staff with a melodic line starting with a quarter rest, followed by eighth notes, with first and third endings marked above. The grand staff has a whole rest in the treble and a half note in the bass.

464

Musical score for measures 464-466. The system consists of three staves. The key signature has two flats. Measure 464 has a treble staff with a melodic line starting with a quarter rest, followed by eighth notes, with first and third endings marked above. The grand staff has whole rests in both staves. Measure 465 has a treble staff with a melodic line starting with a quarter rest, followed by eighth notes, with first and third endings marked above. The grand staff has whole rests in both staves. Measure 466 has a treble staff with a melodic line starting with a quarter rest, followed by eighth notes. The grand staff has whole rests in both staves.

467

38

Musical score for measures 467-469. The system consists of three staves. The key signature has two flats. Measure 467 has a treble staff with a melodic line starting with a quarter rest, followed by eighth notes, with a dynamic marking of *ff*. The grand staff has a whole rest in the treble and a half note in the bass. Measure 468 has a treble staff with a melodic line starting with a quarter rest, followed by eighth notes. The grand staff has a whole rest in the treble and a half note in the bass. Measure 469 has a treble staff with a melodic line starting with a quarter rest, followed by eighth notes, with accents marked above. The grand staff has a whole rest in the treble and a half note in the bass.

470

Musical score for measures 470-472. The score is in 12/8 time and B-flat major. It features a piano accompaniment with a steady eighth-note bass line and chords in the right hand. The melody in the upper staff consists of eighth-note runs with accents.

473

Musical score for measures 473-475. The piano accompaniment continues with eighth-note patterns. The melody in the upper staff includes a dynamic marking of *ff* (fortissimo) in measure 475.

476

Musical score for measures 476-478. The piano accompaniment features a consistent eighth-note bass line. The melody in the upper staff consists of eighth-note chords.

479

Musical score for measures 479-481. The piano accompaniment includes a triplet of eighth notes in the bass line. The melody in the upper staff features a long, sustained note in the first measure, followed by eighth-note chords.

Cahangir Cahangirovun
“Violin və simfonik orkestr üçün konsert”

Tar və fortepiano üçün köçürmə

D ə r s v ə s a i t i

Naşir: Ceyhun Əliyev
Dizayner: İradə Əhmədova
Texniki redaktor: Natiq Paşayev
Operator: Tərhan Quliyeva

Yığılmağa verilmişdir: 25.07.2019
Çapa imzalanmışdır: 28.08.2019
Tiraj: 200; ş.ç.v. 15,75. Format: 60x84 16/1
“Ecoprint” nəşriyyatının
mətbəəsində çap olunmuşdur.
Tel.: +994 55 216 09 91